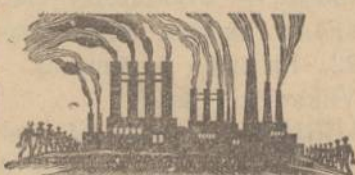




The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

Metinė Prenumerata:	\$2.00
Suvenytose Valstijose	\$2.50
Kanadoje ir Meksikoje	\$2.50
Lietuvoje ir kitose šalyse	\$3.00

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio



DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

PRADĖJUS aiškėti kad industrijos pakils gamindamos karo reikmenis ir kad tų reikmenų pervežimui reikia ruošti, Amerikos geležinkeliai pasiryžo praleisti \$200,000,000 naujiems įrengimams ir apsiuostymams. Simtai darbininkų pašaukta atgal į geležinkelių dirbtuves. Tuos geležinkelių kompanijų užsakymus gauna plieno centrai, Cleveland, Pittsburgh ir kiti.

BEDARBĖS Amerikoje būtų galima išvengti, sako vienas rašytojas, jeigu būtų padidinta darbininkams atlyginimai ir reikmenų kainos.

VIEŠŲ DARBŲ Administratorius praneša naują įvedamą tvarką prie viešų darbų: nuo dabar visi bedarbiai dirbanti prie valdiškų viešųjų darbų bus patikrinami kas 6 mėnesiai, ar jiems reikalinga dirbti viešuosiuose darbuose. Kurie neįrodoys reikalo dirbti tie bus paleidžiami.

GELEŽINKELIŲ linijos daugelyje mažų kelių Amerikoje panaikino traukinius ir įvedė busų patarnavimą, tuo būdu išgelbėdamos savo biznį. Šiuo laiku geležinkeliai jau operuoja suvirš 5,000 busų, kurie aptarnauja 50,000 mylių kelių. Taipgi turi 53,000 auto sunkvežimių prekių vežiojimui.

PLIENO darbai pakilo iki aukščiausio laipsnio — viršija 80 nuoš., kuomet pernai šiuo laiku dirbo su 46 nuoš. Sako gamyba pasieks apie 90 nuoš.

Warren, O. — Copperweld plieno kompanija žada statyti čia \$2,000,000 vertės dirbtuvę.

Detroit. — Trijose valstijose Chrysler automobilių dirbtuvėse apie 54,000 darbininkų balsuoja kuri unija turės atstovauti juos santykiuose su kompanija. Eina varžybos tarp CIO, ir ADF.

SUV. VALSTIJOS Lenkijos vyriausybė vis dar pripažįsta. Lenkijos prezidentas Mosicki, užsienių reikalų ministras Beck ir vyriausias kariuomenių vadas Smigly-Rydz yra sušaukti Rumanijoje.

TURKIJOJE, Sm y rnos srityje, žemės drebėjime žuvo apie 200 žmonių.

PRANCUZIJOJE išleista įstatymas likviduojantis komunistų partiją. Tai atsisilpnina Maskvos carams už jų veidmainystę.

Ginklų Pardavimo Draudimas busias Atmestas

Washington, Rugs. 27. — Senate tikima greito laimėjimo pakeitimui karo reikmenų pardavimo draudimo. Senate jau esą 56 pasižadėję nariai kurie balsuos už pakeitimą. Draudimą panaikinus, visos kariaujančios šalys galės pirkti Amerikoje sau karo reikmenis mokėdamos grynais pinigais ir pačios savo laivais viską gabentis, be Amerikos atsakomybės ir baimės dėl nuostolių.

Londonas, Rugs. 27. — Britanijos vyriausybė pasiryžus išleisti 8 milijonus dolerių dabartiniame savo užsibrėžime tęsti karą prieš Hitlerizmą šio fiskalio meto bėgiu. Gyventojams padidino taksus.

Premjeras Chamberlain kalbėdamas Atstovų Rūmuose, pasakė kad šalis negali tikėtis greitai karo pabaigos ir nemanyti kad Hitlerizmas bus greitai sutriuškintas. "Britanijos žmonės yra pasiryžę atsikratyti sykį ant visados tos amžinos Vokiečių agresijos. Mes ir Prancūzija stojome į karą pašalinti sau ir pasauliui tą pavojų ir mūsų žmonės yra suvienyti labiau negu kitados kada to tikslu atsiekimui."

NAUJOS HITLERIO-STALINO TARYBOS

MASKVA, Rugs. 28. — Stalinas turėjo ilgą pasikalbėjimą su von Ribbentropu. Prieš tarybas Sovietų vyriausybė pareiškė buk Estijos pakraštyje submarinas paskandins Rusų prekinį laivą. Del to Sovietai stato Estijai visokius reikalavimus ir gal tą panaudos priežastimi prisikabinti ir užgrobti visą Estiją, nes Rusijai reikalinga apginklavimas pakraščiu Baltijos jūros, iš kur vandens keliai veda linkui Leningrado.

MASKVA, Rugs. 27. — Von Ribbentrop, Vokietijos užsienių reikalų ministras, skubiai atskrido į naujas tarybas su Sovietų vyriausybe, plintant gandams kad norima sudaryti Sovietų-Vokietijos militarinį sąjungą. Spėjama kad šios tarybos dikčiai palies Baltijos šalis — Lietuvą, Latviją ir Estoniją — ir Balkanų valstybes. Balkanų likimas taip pat priklausys nuo to ką Hitlerio atstovai sutars su Stalinu.

Sovietų vyriausybė kelia truksmą prieš Estoniją už mažą nieką — už tai kad prieš porą savaitių iš Estonijos uosto paspruko sulaikytas Lenkų submarinas. Tas mažniekis davė Sovietams priekabę prie Estonijos beveik tokią kaip 1938 metų Kovo mėnesį Lenkams, kurie del vieno Lenko, įlindusio į Lietuvos pusę, nušovimo grąšino puolimu Kauno ir užgrobumu visos Lietuvos.

Sovietai reikalauja kad Estija nuginkluotų savo salas esančias prie išeigos į Baltijos jūrą iš Leningrado. Tarp kitų dalykų Maskvoje tariamasi kas padaryti su Lenkija: ar palikti ją sumažintą nepriklausoma tarp Rusijos ir Vokietijos, ar visai nušluoti nuo žemėlapiu. Nekurie naziai patys nori kad Lenkija būtų palikta tarpe Sovietijos ir Vokietijos.

VARŠAVA SUGRIAUTA, VIS LAIKOSI

BUDAPEŠT, Vengrija, Rugsėjo 27. — Po poros dienų tylėjimo, Varšavos radio stotis vėl prabilo, pranešdama jog miestas yra "griuvėsių pragaras" po 20 dienų Vokiečių apgulimo ir bombardavimo. Praeitų 24 valandų bėgiu užmušta suvirš 3,000 civilinių gyventojų. Lenkų kariuomenė gištanti miestą vis atmuša Vokiečių kariuomenę. Nors miestas išgriautas ir žmonės jau badauja, vienok pasiryžimas esąs nepasiduoti iki nors vienas gyventojas galintis ginklą vartoti bus gyvas.

Varšavos gynimo vadu yra miesto burmistras. Savo žuvusius žmones Lenkai laidoja parkuose. Vokiečiai paėmė virš 450,000 Lenkų kareivių nelaisvėn, 1,200 kanuolių, daug karo medegos, ir sunaikino arti 800 Lenkijos karo lėktuvų.

Varšavos puolimas gali įvykti bent kurią valandą. Pasidalinus Lenkiją su Sovietais, Rusams atiteko ir Suvalkai ir Seinai ir kiti Suvalkų gubernijos miestai kurie buvo pagrobti Lenkų.

Nugalėti Lenkai grįžta prie darbų, užmiršimui savo susigrauzimo. Vokiečiai okupantai prisakė žydams eiti dirbti visus sunkius darbus miestų valymo ir taisymo, ir dar jiems uždėta taksai palengvinimui Lenkų skurdo.

(Dugiau karo žinių ant 7-to pusl.)

LENKIJOJE daug kari-

ninkų ir dvarų savininkų, užpuolus vieną kaimelį nuraudonosios armijos vadų įsakymu sušaudomi.

POPIEZIUS susirupino

del bažnyčių likimo Lenkijai patekus Rusams ir Vokiečiams.

MEKSIKOJ, banditams

užpuolus vieną kaimelį nužudyta 18 žmonių.

SNIEGAS. Šį rudenį ga-

na anksti pasirodė sniegas vakaruose už Chicagos ir rytinėse Valstijose, Maine, New York ir Vermont.



Trakų pilies griuvėsiai ir ežeras — raudonos vėliavos šešėlyje...

VAKARŲ FRONTO KARO ŽINIOS

PARYZIUS, Rugs. 27. — Prancūzų artilerija sako išardė dalis garsios Vokiečių Siegfried linijos tarp Mertzig ir Saarbrücken, kuomet visos vakarinis frontas nepsoja nuo didžiųjų kanuolių šovinių. Tikras Vokiečių puolimas vakarų fronte sako nebus pradėtas iki Spalių mėnesio.

Britų ir Prancūzų vilkinimas smarkių puolimų tame fronte esą daroma strategišku išskaičiavimu, jogei Hitleris negalės laimėti ilgo karo, gi aliantams būtų sunku laimėti trumpą karą.

Berlinas, Rugs. 26. — Vokietija, išvien su Italija, gal but pasiūlys "paskutinę" taikymosi sąlygą kada nors šiomis dienomis. Vokiečiai tačiau neturi vilties kad tokis taikos prašymas duos pasekmes, tačiau norima daryt paskutiniai bandymai, įrodant jog Lenkija jau "likviduota" ir kad nėra reikalo išvystyti didelį karą vakaruose ir jurose.

Vokiečiai pradėjo krepiti domės į Britų jūrų laivus, tikslu sulaužyti jūrų blokadą. Vokiški submarinai siaučia visur ir skandina ne tik Britų bet ir kitų šalių laivus jeigu tik jie veža ką nors į Angliją.

Vakarų fronte Vokiečiai sutraukė virš milijoną savo kariuomenės ir ruošiasi dideliems mušiams.

Prancūzų karo vadovybė laukia netikėtų Vokiečių puolimų per Belgiją, Holandiją ar Šveicariją.

TARYBOS PANAMOJE

Panama City, Rugs. 26.

— Čia suvažiavo Amerikos respublikų užsienio reikalų ministrai, vadovybėje. Suvalstijai, apkalbėjimui savitarpinės prekybos programos plėtimo, kreditų ir rinkų suradimo klausimo. Didelės rinkos atsidaro Pietų Amerikos šalyse, kur daug ką pristatė Vokietija, o dabar nutraukta. Visa klišutis yra sutvarkymas kreditų, kad tos šalys galėtų iš S. V. pirkti.

RUMANIJOJE, staigio-

je kovoje su Geležine Sargyba, uždrausta nazių šalininkų organizacija, pereitą savaitę po nušovimo premjero Calinescu, sušaudyta apie 2,000 asmenų. Premjero nušovimo buvo norėta sukelti viduje betvarke, kad kas nors galėtų ateiti ir naudotis. Greitas nubaudimas žmogžudžių ir daugybės jų draugų tvarką sugrąžino.

REIKALAUJA ATSI-SAKYTI NUO 3-ČIO TERMINO

New York. — Prez. Roosevelt tarėsi su visais šalies žymesniais žmonėmis Europinio karo reikalui.

buvo pasikvietęs buvusį savo oponentą, Republikonų kandidatą į prezidentus, Landoną.

Landon pagaliau išėjo su pareiškimu kad Prezidentas Roosevelt daugiau sia gero padarysiąs šalies suvienijimo atžvilgiu jeigu atsisakysias nuo kandidatavimo trečiam terminui.

Visur tas pats: ir Europoj ir Amerikoje: kur tik kas gali ten savo spaudimą daro.

ANGLIJOJE ruošiamas

įstatymas uždrausti pelnagaudoms karo metu pasinaudoti branginant reikmenų kainas.

KALIFORNIJOJE laike

didelės audros žuvo apie 50 žmonių.

LIETUVA PALEIDO KARIUOMENĘ?

Iš Kauno pranešimas sako jog Lietuva paleidus iš kariuomenės eilių pašauktus atsarginius, nes "pavojus praėjęs". — Turėtų apsižiūrėti kad nepasikartotų ta pati istorija kas atsitiko paleidus kariuomenę po derybų su Lenkais: Sovietų kariuomenė Vilniaus krašte gali tai palaikyti "užkvietimu" užimti visą Lietuvą...

Lietuvon subėgo daug iš Lenkų pusės bėgusių žmonių, kuomet Rusai ir Vokiečiai užimdinėjo tas teritorijas.

ESTIJOS užsienių reikalų ministrai nuvykus Maskvon taryboms, sovietų kariuomenė atsiusta prie Estijos sienos. Rugs. 25 d. užsienių reikalų ministras Selter skubiai grįžo į Taliną ir patiekė savo vyriausybei Maskvos reikalavimus.

Sovietų kariuomenė nutiesta visu 90 mylių pasieniu prie Vengrijos.

LIETUVA dalyvavo Kara-

liaučiaus mugėje, kuri buvo 17-ta Rytų mugė (turgus). Joje Lietuva dalyvavo su savo produktais ir išdirbiniais. Dalyvavo nekurie žymūs Lietuvos atstovai bei eilė pramonininkų ir prekybininkų. Lietuvos eksponatais buvo labai didelis susidomėjimas.

ŠVENTOJOJ dar šį rudenį

pradės statyti "Žuvies" Bendrovės fabriką, kokį turėta ir palikta Klaipėdoje.

VISUS NUDEGUSIUS Lie-

tuvos miestelius perplanuojama greitomis ir jų statybą užves tvarkingai. Šią vasarą išdegė 8 miesteliai. Tie miesteliai turės atstatyti pagal sudarytą planą ir numatytą tvarką, kad iš išvaizda būtų pavyzdingi ir nesudarytų gaisrų pavojaus.



IŠ LIETUVOS LAIKRAŠČIŲ

LIETUVA su Vokietija susitarė finansiniu atsiskaitymu šitaip: Vokiečiai Klaipėdoj vietos gyventojams pakeitė litus, į markes ir tuo surinko 14 milijonų litų. Susitarta kad iš tų pinigų 5 milijonus litų Vokiečiai grąžina Lietuvai, o už kitus perka prekių: miško, linų, bekono ir grūdų.

LIETUVOS piliečiams išvažiuoti į užsienį iki atskiroparėdymo neišduos pasų ir vizų. Sulaikymas inėjo galion nuo Rugsėjo 25.

LIETUVOS vyriausybė svarsto planą apie įmonių statybą šventojų. Tuo planu visa eilė įmonių bus pasiulyta statyti šventojų. Pirmoj eilėj ten numatoma statyti tekstilės fabriką, lentpuves, plytines ir k. Be to, numatoma kai kurias valdines įstaigas iš Kretingos perkelti į šventąją.

PRIEŠ PAT karą su Vokietija, visi Lietuvoje buvę Lenkai gavo skubius įsakymus sugrįžti į Lenkiją, ir daugybės skubinosi grįžti.

LIETUVOJ svarsto klausimą padėti atstatyti savo namus gyventojams kurių trobeisiai miesteliuose sudegė. Siuloma kad žemės bankas išduotų kreditus, o statybos medėg būtų atleista papiginta kaina.

JAPONIJA paskyrė Lietuvai generalinį konsulą, kuris jau atvyko į Kauną.

PER Gegužės mėnesį šymet Lietuvoje įsteigta penkos naujos išdirbystės su apie 245,000 kapitalo. Išviso nuo metų pradžios įsteigta 12 naujų įmonių su 570,000 litų kapitalo.

ATITINKAMOS Sovietų Rusijos įstaigos yra nusistačiusios papildinti Lietuvos žemės ūkio produktų pirkimą.

LIETUVOS pramonė, Rugsėjo pabaigoje surinktomis duomenimis, dirbo normaliai, o kai kurios šakose gamyba net padidėjo. Daugelis plytinių dirba 30-40 nuoš. daugiau, o kai kurios net dvigubai daugiau negu pernai. Audimo pramonė dirba 30 nuoš. daugiau.

ALAUŠ GAMYBA Lietuvoje šymet padidėjo 11 nuoš., tabako pagaminta 6 nuoš. daugiau, degtinės parduota 4 nuoš. daugiau, bet degtukų suvartojimas sumažėjo 8 nuoš. ir vyno gamyba sumažėjo apie tiek pat.

ELTOS Direktorium paskirtas Valentinas Gustainis, pastutiniu metu buvęs Eltos atstovu Paryžiuje ir Londone. Gustainis yra baigęs Lietuvos Universitetą ir studijavęs Heidelbergo ir Paryžiaus universitetuose filosofiją ir valstybės mokslus. Ji yra parašęs dvi dideles knygas apie Lenkiją ir Prancūziją.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH DARBAI PLIENO IŠDIRBYSTĖSE VIS GERĖJA

Pittsburgho laikraščiai rašo nuolat apie prasidėjimą darbininkų marsavimo atgal į darbus. Iki pereinamos savaitės pabaigos priėmimas atgal į dirbtuves pastarų kelių savaitių bėgiai perviršijo 13,000 darbininkų. Labiausiai darbai kyla plieno išdirbystėse. Gaunama nauji užsakymai, ypatingai iš geležinių kompanijų, kaip dar niekad nebuvo tokio tokiu staigiu laiku. Nekurios plieno dirbtuvės operuoja su 75 nuos. normalio. Pagerėjimas yra pirmą kartą toks nuo Balandžio mėnesio 1937 metų. Pasireiškė pagerėjimas ir nekurių biznių.

PIE 5000 ZYMIŲ šalies plieno industrijos vadų ir inžinierių suvažiavo į Pittsburghą šios savaitės pradžioje savo metinei konvencijai.

PITTSBURGHE 19 klinikų turi įvedę geriausios rūšies gydymo būdus kovai su sifiliu. Kelintas tų ligoninių už profesinį patarnavimą neima nieko, kitose reikia mokėti mažą užmokestį, apie 25c.

DAYTON, OHIO

Kun. K. Širvaitis, kuris yra nesenai atvykęs iš Lietuvos į Ameriką pasisvečiuoti, buvo atvažiavęs į Daytoną palankyt savo dėdę, Joną Širvaitį. Ta proga, svečias pasakė gražią patriotišką kalbą Rugsėjo 17 d., Lietuvių pažnytinėje salėje. Du lietuviai jaunuoliai iš čia išvyksta į Columbų, įstoja į Ohio State Universitetą, Alfonsas Monas tes trečią metų industrinės inžinierystės studijas. Edvardas Alexinas pradėjo savo pirmą metų, jis pasirinko inžinierystę.

D. Rep.

LIETUVA

Keliaukit Vikingų laivais
Per Gothenburgą, Švediją.

Laivų išplaukimai:
Iš New York I Gothenburg
Spaliu 6 GRIPSHOLM Spaliu 21
Sp. 26 DROTTNINGHOLM Lap. 14
Spaliu 31 KUNGSHOLM
Lap. 4 GRIPSHOLM Lap. 23
Lap. 30 DROTTNINGHOLM
Gruodžio 7 GRIPSHOLM

Jūsų kelionėi niekas nepatarnaus geriau prisirengti kaip Jūsų vietinis laivakorėjų agentas, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
4 W. 51st St. New York, N. Y.

SPAUDOS darbai yra Dirvos Spautuvės specialybė. Atlieka:

- PLAKATUS
- LAISKUS
- VOKUS
- KONSTITUCIJAS
- BILJETUS ir kitokius.

Draugijos, biznariai, organizacijos, pavieniai — paveskite savo spaudos darbus mus.

Klauskit mūsų kainų — atsakymą gausit greitai.

- Darba Atliekam
- GERAI
- GRAŽIAI
- GREITAI

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

WYOMING KONIO ŽINIOS

PO LIETUVIŲ DIENOS

Lietuvių jaunimas sugrįžęs iš Pasaulinės Parodos New York'e yra labai patenkintas, kalba ir didžiuojasi kad dalyvavo. Kiti net su perdėjomis giria Lietuvystę.

Wyoming Klonis negreit užmirš tos išsklaidės šventę. Čia jau yra trečios kartos jaunųjų, o kalba gerai Lietuviškai, pagal jų išauklėjimą.

DARBAI PAGERĖJO

Wyoming Klonijje anglies kasyklose darbai pakilo iki 100 nuos., taigai gerai dirba plieno išdirbystės ir rubų siuvyklos. Darbininkų kelių siuvėjų dirba dieną ir naktį nes reikalaujama keliaropai padaugėjo, kada šimtai darbininkų pašaukta į faktikus ir 1500 atgal į kasyklas. Už savaitės kitos atsidarys dar nekurių kasyklos.

Kuomet kasyklos dirbs pilną laiką tai ir Wyoming Klonis turės gerus darbo laikus, nes prie to eis gerai visi kiti darbai — plieno, medžio, avalinės, skardos: visi tie surišti su anglies kasyklų darbais.

Lietaus šioje apeliokėje vis nėra, nors praėjo vasara ir atėjo ruduo. Vandens nėra, neįlyja, viešpatauja baisiausia sausra. Daug nukenčia ukės, nes nėra žolės gyvuliams.

Daugelis Lietuvių labai pajaukia dabar Lenkus, esą neteko nei Varšavos, nei Krokuvos. O mes lietuviai dar turime Kauną ir priglaudėme poniją Pilsudskienę.

Tų pajaukų sunku išvengti, nes dar nesenai Lenkai darė visokių juokus iš Lietuvių. Tik reikia vengti susikirtimų, muštynių. Jonas J. Nienius.

DETROIT, MICH.

TRYŠ DIENOS CLEVELANDE

(Pabaiga iš pereinamo nr.)

Sugrįžę iš Lietuvių Darželio vėl turim skubintis, nes esam užprašyti pietums pas p. Zorskį. Nuvažiavę į p. Zorskį namus tuoj buvom pakviesti prie puošnaus stalo, apraudo įvairiais valgiais ir gėrimais. Poniai Zorskiai yra nepaprastai vaisingi ir malonūs. Pralaidę jų namuose keletą valandų taip linksmai ir draugiškai, turėjom grįžti į savo apsigyvenimo vietą ir ruošis grįžti į savo namus, Detroitan. Bet draugai visi mus palydėjo iki mūsų apsigyvenimo vietos, ir tada turėjom skirtis su taip maloniais draugais, kur tris dienas praleidom tokioje gražioje nuotakoje. Nors liudna buvo skirtis, bet sukurėm naują viltį greitai laiku vėl pasimatyti. Atvažiavę turim išvažiuoti.

Todėl dar iki išvažiavimo iš Clevelando miesto, tylėjom, liudėjom, ir rodos visa ganta mums užjautė, nes lietus lijo, lašai tarsi asaros per mūsų automobilio langus riedėjo.

Pavaziavus kiek nuo miesto lietus apstojo ir nuo mūsų širdžių nuslindo tarsi kokias sunki ludesio našta. Su viltimi vėl kada nors su savo vienminčiais draugais pasimatyti, pradėjom niūniuoti Clevelande girdėtas daineles. Toliau pradėjom dainuoti kokią katra mokėjom, ir taip dainuodamas pasiekėm Detroitą.

Nerandame žodžių kuriais galėtume išreikšti savo draugams Clevelandiečiams mūsų širdies jausmus, nes tas paprastas nudėvėtas žodis Ačiū yra permažai.

Taipgi turim išreikšti didžiausią padėką p-lei V. Juškevičiutei, kuri taip puikiai valdė automobilį, kad mūsų visa kelionė mums teikė didžiausią malonumą. Taipgi poniai Juškevičienė, kuri tą automobilį visą kelią "penėjo". P. B.

Skubiu, Butinu Reikalu

Amerikos Lietuviai Prašomi Paremti Lietuvos Paviljono Išlaikymą iki šių Metų New Yorko Pasaulinės Parodos Uždarymo

Lietuva pastatė, įrengė ir iki Rugsėjo 15 dienos išlaikė Lietuvos Paviljoną savo lėšomis. Tačiau, Europos karas privertė Lietuvą taip sukaupti savo visas įejas ir lėšas kad tolimesnį jų siuntimą Paviljonui išlaikyti teko sustabdyti. Todėl, nuo Rugsėjo 15 dienos buvo nusistatyta Paviljoną uždaryti.

Sužinoję apie tai, atskiri asmenys ir organizacijos siūnia Lietuvos Generaliniam Konsuliui New York'e (16 West 75th Street) aukų tlimesniui Paviljonui išlaikymui. Iš to galima daryti išvadą kad Amerikos Lietuviai pageidauja kad Paviljonas ir toliau liktų atidarytas iki Pasaulinės Parodos uždarymo, t. y. š. m. Spalių 30 dienos ir kad jie yra pasiryžę sufrinkti tam tikslui reikiamų lėšų, kurių, po to kai ir Pasaulinės Parodos vadovybė padarė stambių lėšų, reikėtų apie vieną tūkstantį dolerių su viršum.

Atsižvelgiant į tai, Paviljonas liks atidarytas ir toliau, matant kad Amerikos Lietuviai yra suinteresuoti išlaikyti Paviljoną, kuris, kaip ir pati Lietuvių Diena, pasitarnavo ne tik Lietuvos Valstybės bet ir Amerikos Lietuvų garbei.

Aukas galima siųsti šiuo adresu: "Consulate of Lithuania, 16 W. 75 St., New York, N. Y."

AUKOS LIETUVOS PAVILJONUI

Žemiau skelbiamos iki šiam laikui gautos aukos:
Dr. J. Waluk, Brooklyn \$15.00
J. Atkočaitis 1.00
Juozas Šiugžda, Stamford, Conn. 5.00
Ansonia, Conn., Lietuvių kolonija (per J. Žilevičią ir S. Bujanauką) 50.00
LRKSA, Chicago, Ill. 100.00
L.D.S., Brooklyn, N. Y. 50.00
VISO \$220.00

TRUMPOS ŽINIOS (IS MUSŲ LAIKRAŠČIŲ)

• BINGHAMTON, N. Y. — Šv. Juozapo parapija rengia si prie statymo naujos klebonijos. Kun. Skripkaus pasidarbavimu gauta Šv. Pranciškaus vienuolyno seserų mokyklai Lietuvių vaikų.

• NORWOOD, Mass. — Vincas Žilaitis įlipa į stulpą prie risti virvės drabužiams džiamti, nukrito, puldamas persiskelė galvą ir mirė.

• CHICAGO, Ill. — Automobilis užmušė seną vietos gyventoją, Oną Staškunienę, be einant skersai gatvę. Ji buvo 70 metų amžiaus.

• BALTIMORE, Md. — Rugsėjo 3 d. K. B. Kučasas, laidotuvių direktorius, atidarė naują savo įstaigą, kurioje randasi šerminės koplyčia, karsantinė ir dideli garažai.

• CAMBRIDGE, Mass. — Čia įvyko Lietuvių Darbininkų Sąjungos seimas, prasidėjo 24 d. Rugsėjo. Sąjunga yra gyvenanti katalikiška organizacija.

• NEW BRITAIN, Conn. — Šiomis dienomis atidarė ofisą naujas Lietuvos gydytojas, Dr. Antanas Nevulis.

• BOSTON, Mass. — Massachusetts Valstijos švietimo Departamento University Extension skyrius įveda ir Lietuvių kalbos kursus, kurie prasidės Spalių 20 d., Old South Meeting House, Bostone.

• CHICAGO, Ill. — Svarstoma surengimas pagerbimo banketo Liet. Konsuliui Chicagoje, P. Daužvardžiui, kuriam yra paskirtas Gedimino ordinas. Banketas įvyks Lapkričio mėnesį.

—Lietuvos Paviljonui New Yorko parodoje paremti Chicagočiai pasiryžę sukelti \$300.

• NEW YORK. — Paskutiniam savo suvažiavime SLA Pildoma Taryba nusprendė visus savo pasitarimus ir svarstymus laikyti tokioje slaptumoje kad niekas nesužinotų. Atskiriems tarybos nariams uždrausta ir prasižioti apie tai kas dedasi aukštesnių posėdyje.

• BIBLIJA yra labiausia einanti rinkoje knyga: jos kas met per pasaulį parduoda po apie 30 milijonų egzempliorių.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS REIKALU — PIRMININKO ŽODIS

BYLA PRIEŠ BENDROVĖS VIRŠININKUS IR KITI PAAIŠKINIMAI

Kadangi tilpė Tėvynėje ir kituose Amerikos Lietuvių laikraščiuose p. Jurgėlos straipsniai Lietuvos Atstatymo B-vės reikalui paličia ir mane, kaip tos bendrovės pirmininką, čia noriu bent paviršutiniškai paaiškinti apie aplinkybes kuriose tapau išrinktas tos bendrovės pirmininku ir apie jos finansinę padėtį, kiek ji man žinoma.

Visų pirma man tapus Atstatymo bendrovės pirmininku 1929 metais, bendrovės turta buvo tik knygos. Tai buvo investimentai Lietuvoje ir čia Amerikoje. Kaip ir kas buvo daroma su bendrovės turto iki to laiko man nėra žinoma.

1929 m. įvykusiame bendrovės seime nebuvo kvorumo ir legaliai nieko negalima buvo nutarti, tačiau susirinkę akcininkai vienbalsiai pareiškė pageidavimą ir rekomendavo ir mane, tarp kitų, į esamą bendrovės direktoriją, kuris, kaip toks, turėjo legalias teises.

Direktoriatas sutiko ir priėmė susirinkusių rekomendaciją. Tą patį dieną įvyko direktoriato posėdis, kuriame aš buvau priimtas kaip direktorius, ir renkant naują direktoriato valdybą, buvau išrinktas į bendrovės valdybą ir tapau valdybos pirmininku.

Naujoji valdyba tuoj pradėjo rūpintis bendrovės finansine bukle, ir paaiškėjus kad padėtis bloga, investimentai Lietuvoje ir Amerikoje jokio pelno neneša, pinigų rankose neturint ir nesant galimybių biznį išplėsti, pradėta rūpintis suaukti akcininkų kvorumą ir galutinai išspręsti tolimesnį bendrovės likimą.

Šerinkams buvo išsiuntinėti specialūs paraginimai laiškais ir per spaudą, kad susirinktų išspręsti bendrovės likimą. Nurodyta kad tam tikslui būtina reikalingas kvorumas. Tačiau nežiurint visų tu pastangų, per pirmus tris mano pirmininkavimo metus negalau seimo suaukti nepavyko.

BAGOČIAUS PATARIMAI

1932 metais į bendrovės direktoriatą, panašia tvarka kaip ir aš, inėjo trys nauji direktoriai, jų tarpe ir p. Bagočius, kuris tą patį dieną direktorių susirinkime buvo išrinktas vice pirmininku. Susirinkime jis pasiūlė kad jeigu direktoriatas paskirtų bendrovės likvidacijos reikalui \$4,000, jis pasiūlytų ją likviduoti. Šitokia suma pinigų skirti likvidacijos reikalui, direktoriams atrodė perdaug ir todėl pradėta ieškoti kitų būdų bendrovę likviduoti.

Tuomet p. Bagočius pasiūlė raginti šerinkams duoti kitiems šerinkams įgaliojimus (power of attorney) atstovauti juos bendrovės šerinkų seime. Toki įgaliojimai turėjo teisę galioti iki jei nebus atšaukti. Šis p. Bagočiaus sumanymas buvo priimtas ir tuoj imtasi darbo. Buvo išrinkta specialė komisija, kuriai pavesta paraginti šerinkams įgalinti kitus šerinkus, jeigu jie patys negali dalyvauti seime. Bet ir vėliau, nežiurint komisijos ir valdybos pastangų, kvorumo nepavyko suaukti iki 1936 metų.

1936 metų seime buvo užgirti visi valdybos darbai ir pastangos sutvarkyti bendrovės reikalus. Tuomet seimo atsklausta kaip tvarkyti tolimesnį bendrovės gyvenimą. Po ilgų diskusijų seimas pagaliau

nutarė bendrovės turta likviduoti ir gautą pinigų sumą išdalinti šerinkams. Tas darbas buvo pavestas specialiai tam reikalui išrinktai komisijai, kurią inėjo Dr. B. Vencius, J. Ambraziejus ir Lietuvos vice konsulas P. Daužvardis, kurio vietą vėliau užėmė Joržas Budrys, Lietuvos Generalinis Konsulas New York'e.

Prieš keletą mėnesių bendrovės direktoriatui ir specialiai komisijai pavyko parduoti bendrovės turta, už kurį pinigai gauti ir buvo rengtasi juos šerinkams išdalinti. Dabar, kai prieš bendrovės valdybą užvesta teisme byla ir šerinkas Jonas Dumčius su advokatais Jurgėla ir Dragunu apskundė teismui Lietuvos Atstatymo Bendrovės valdybą ir kaltina ją turto išaikvėjime ir už nelegalų vadovavimą bendrove, bendrovės likvidavimo reikalas bus sutrūdytas ir ku ta byla baigsis tik ateitis parodys.

Nors bendrovė, einant Delaware valstijos įstatymais, oficialiai jau neegzistavo, direktoriatas negalėjo viską palikęs pasitraukti ir reikalą palikti likimo rankose. Direktorai ir komisija jautė savo pareigą baigti turto likvidavimo darbą, kuris jau buvo užvestas dar prieš oficialią bendrovės likvidavimą. Jeigu direktoriai būtų viską metę, tai aišku, jie būtų turėję atsakyti prieš visuomenę ir bendrovės šerinkus. Aš ir kiti bendrovės direktoriai matėme būtiną reikalą pirma baigti turto likvidacijos darbą.

Kiek kaltinimai liečia mane asmeniniai ir kaip bendrovės direktorių ir valdybos pirmininką, jaučiu ir žinau kad jokio bendrovės turto nesu išaikvėjęs, o dėjam visas pastangas tinkamai išpildyti man pavestą, kaip valdybos pirmininko, pareigą. Aš tas pareigas atlikau sąžiningai ir nesijaučiu kaltas, ne tik už bent kokią bendrovės turto išaikvėjimą, bet ir ką nors daręs nelegaliai.

Antanas Mikalauskas.

LIETUVOS ŠACHMATININKAI LAIMĖJO ANTRĄ VIETĄ

BUENOS AIRES, Rugs. 12 (oro paštu). — Lietuvos šachmatininkai — Mikėnas, Vaitonis, Luckis ir Tautvaisas preliminariniame lošime savo grupėje laimėjo antrą vietą ir inėjo į stipriųjų ekipų bloką lošti už Hamilton-Russell taurę (silpniesnieji lošia už "Copa Argentina"). Be to, moterų turnyre lošia Kaunietė ponia Raclauskienė. Atsarginis vyrų ekipų žaidikas yra Ks. Andrašiūnas, bet jam dar neprišėjo lošti, nes Lietuvos vyrai nerodo jokio nuovargio.

Championatas baigiasi Rugs. 20 d. Mikėnas savaitę po to loš Argentinos mieste Rosario su kitų šalių čempionais, nes jis iki šiol nepralošė, net Alechinui. Argentinos šachmatininkų Federacija apmokėjo visų ekipų kelionę į abi pusi ir pragyvenimą, kol vyksta olimpijada.

• VOKIETIJOS pabėgę profesorai, 527 skaičiuje, gavo nuolatines vietas 37 šalyse, o dar 290 kitų gavo laikinus užsiėmimus 25 šalyse.

MIRIN

AMERIKOJE MIRĘ IŠEIV

JVIAI

MIRĖ 'KUN.' MOKUS

MOCKUS M. X., 70 metų amžiaus, mirė Rugsėjo 23 d., senelių prieglaudoj, Oak Forest, prie Chicago, Ill. Mirė biednystoje. Buvo pragaršęs savo laisvamaniškomis kalbomis, važinėjo po Ameriką sakydamas prakalbas, kuriose beveik nebuvo jokio pamokinimo. Jis buvo mažo mokslo, bet turėjo gerą iškalbą, taigi ją sunaudavo iškraipdamas biblijos sakinius, ir kritikuodamas kunigus ir jų gyvenimą. Vadinosi save "kunigu".

BRANAITIENĖ, žemaitienė, Elzbieta, 96 metų amžiaus, mirė Clevelande, Rugsėjo 16 d. Amerikoje išgyveno 27 m. — Paėjo iš Aleksoto, Garlevo par.

GRIGALIUNAS Juozas, mirė staiga Rugsėjo 19, Pittsburgh, Pa. Palaidotas Liet. Tautiškoje kapinėse. Grigaliunas buvo Sandariečių darbuotojas. Paliko žmoną.

MIKALAUSKIENĖ Elena (Kisielutė), 50 metų, mirė Rugsėjo 16, Dayton, O. — Paėjo iš Sarginių k., Plutiškių p. Amerikoje išgyveno 30 metų.

BILIENĖ M., 35 metų, mirė Rugs. 25, Baltimore, Md.

LANDSBERGAS Stasys, pusamžis, mirė Rugs. 28, Chicagoje. — Šiaulių ap., Šaukėnų par., Kartoklių k. Amerikoje išgyveno 32 metus.

LENKARTAS Mateušas, 67 metų, mirė Rugs. 28 d., Chicagoje. — Tauragės apsk., Švėkšnos par. Amerikoje išgyveno 37 metus.

BARKAUSKIENĖ Katrė, mirė Rugs. 11, Lawrence, Mass. VALIUKONIS Adolfas, mirė Rugs. 29, Shenandoah, Pa. VALIUKIČIUS Jurgis, mirė Rugs. 28, Connerton, Pa. URBONAS Ignas, 78 metų, mirė Rugs. mėn., sirgęs 7 metus. — Miroslavo parap. Pošnies k. Amerikoje išgyveno 48 metus.

KRIVICKIENĖ Jieva, 62 metų, mirė Rugs. 28, Brooklyn, N. Y.

STANAVIČIUS Antanas, mirė Rugs. 28, Brooklyn N.Y.

UŽUBALIS Juozas, 55 metų, mirė Rugs. 28, Chicagoje.

— Biržų par., Šilėlių kaimo. Amerikoje išgyveno 30 m.

AMBROZE Kazys, pusamžis, mirė Rugs. 4, Chicagoje.

— Biržų par., Pabiržio k. STANEVIČIUS Jonas, 66 metų, mirė Rugs. 28, Brooklyn, N. Y.

KRIVICKIENĖ Jieva, 62 m., mirė Rugs. 28, Brooklyn, N. Y.

BIVAINIS Antanas, pusamžis, mirė Rugsėjo 5, Chicagoje.

— Utenos apsk., Tauragnų par. Amerikoje išgyveno 30 metų.

EERYB. Juozas, pusamžis, mirė Rugs. 5, Chicagoje. — Telsių ap., Upynų par., Kienikų k.

ABRAMAVIČIUS Petras, mirė Rugsėjo 3, Pittsburgh, Pa. MILIUS Vladas, mirė Rugsėjo 4, Buenos Aires, Argentinoje. — Šventažerio val.

AKELIS Juozas, mirė Liepos 22, Rosario, Argentinoje. — Vilkaviškio apsk.

DABRIČKA Pranas, 34 metų, mirė Rugs. 11, Buenos Aires, Argentinoje. Paėjo nuo žagarės.

GRAKAUSKAS Jonas, pusamžis, mirė Rugsėjo 3, Chicagoje. — Kauno ap., Lolos p., Paveizupių dv. Amerikoje išgyveno 28 metus.

MAŽEIKIS Petras, 63 metų, mirė Vasario 27, Coal Center, Pa.

BALADINSKAS Petras, 38 m., mirė Vasario 26 d., Spring Valley, Ill.

MAČIENĖ Katrė, 62 metų, mirė Gruodžio 18, 1938, Panna, Ill.

LIGUTIS Jonas, 54 metų, mirė Kovo 19, Toluca, Ill.

GILETIENĖ Ona, 68 metų, mirė Sausio 19, Riverton, Illinois.

PAULIUKONIENĖ Magdė, 61 metų, mirė Vasario 10, So. Milwaukee, Wis.

JASKUS Antanas, 62 m., mirė Balandžio 6, St. Clairsville, Ohio.

BAGDANSKAS Jonas, 64 metų, mirė Lapkričio 20 d., 1938, Tower City, Pa.

MARGEVIČIENĖ Paulina, 53 metų, mirė Balandžio 26 d., Los Angeles, Cal.

GRABLAUSKAS Jonas, mirė Rugs. 9, Bronx, N. Y.

BRUZGELEVIČIUS Jonas, 45 m., mirė Rugsėjo 8, Brooklyn, N. Y.

ALBERTIENĖ Marė, 38 metų, mirė Rugsėjo 10, Brooklyn, N. Y.

KURTINAITIS Jonas, 54 metų, mirė Rugsėjo 9, New York City.

GRICIUS Rokas, mirė Rugsėjo 7 d., Philadelphia, Pa.

PETRIŁA Juozas, mirė Rugs. 16, Philadelphia, Pa.

ZVIRBLIS Juozas, 56 metų, mirė Rugs. 28, Binghamton, N. Y. — Šiaulių ap., Klovainių p., Stikunų k. Amerikoje išgyveno 36 metus.

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą

PRANEŠKIT ADMINISTRACIJAI BUTINAI

Kuomet rengiatės persikelti kitur gyventi, praneškite savo naują antrašą Dirvos Administracijai, ne paštui, nes paštas nesius jums Dirvos ir naują vietą jeigu neprimokėsit. Parašykite mums už 1c atvirutę prieš persikėlimą į kitą vietą gyventi. — Adresuokit mums trumpai:

DIRVA

Cleveland, Ohio



STATE WINDOW SHADES

VISOKI LANGAMS UŽTRAUKALAI (Shades)

Išdirbam visokius užtraukalus (Shades) ir Venetian Blinds, nuo pigiausių iki aukščiausių rusių. Taigai valom ir taisom.

KAINOS PAS MŪS ZEMOS—DARBAS GERIAUSIS.

Mes pasirenge Lietuviams patarnauti. Lietuviška išdirbystė.

HEnd. 2149 • 1248 E. 79 St. • J. Pečiulis, Sav.

APDRAUDOS REIKALĖ

Mes esam pasirenge suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmiau šaukite mus negu ugniagesius (fire-monus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentura

6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

Vilnijoje Įveda Komunizma

Sovietai Prijungė Vilnių prie Baltgudijos. — Lenkija Suplėšyta

(Associated Press žinia)

Diplomatiškai šaltiniai Maskvoje skelbia jog Sovietų Rusija gavo daugiau Lenkijos teritorijos negu ji tikėjosi, pasiekė savo susitarimo su Hitleriu, kas leido Rusijai ir Vokietijai suplėšyti Lenkiją.

Tas pranešimas padarytas ir Berline, sulg kurio Rusija gauna tris penktadalius Lenkijos, o Vokietijai lieka du penktadaliai.

Nauja Rusijos siena nusitęsia į pačią Varšavą ir aplima keliolika milijonų Lenkų. Kitų šalių diplomatai tiesiog nustebę kad Vokiečiai perleido Rusų globai tiek daug Lenkijos.

Lenkija padalinta pusiau einant nuo pietinės Lietuvos dalies, ir visas rytų Lietuvos plotas į šiaurę, su Vilnium, buvęs Lenkijos užgrobtas, pateko į Sovietų rankas, taipgi į pietus nuo Lietuvos linija eina upės Pissos, Narvos, Vislos ir San tekėmis, ir rytus nuo to viskas tenka Sovietų Rusijai, o į vakarus Vokietijai. Kadangi Visla teka per Varšavą tai pusė Lenkų sostinės tenka naziams, kita pusė komunistams.

Miestai Lublinas, Luckas, Lvovas, Lietuviška Brasta, Balstogė ir Vilnius, sena Lietuvos sostinė, paskirta Rusų okupacijai.

Nauja nustatymu Rusijos siena prieina prie Lietuvos, Vokietijos, ir pietuose prie Rumanijos ir Vengrijos sienų — ir šako įau ten Sovietų kariuomenė sutraukta naujiems žygiams, jeigu reikals būtų.

Siena kurią Rusijai prieitu ginti, jeigu Maskvos tarybos vėlau nepakeis, tęsis per apie 600 mylių nuo Baltgudijos iki Ukrainos.

Nekurie tentytojai pasireiškia jog Vokietija padarė koki nors strategiską žygį leisdama Sovietams praplėsti savo sieną toliau negu natūrališka Rusija apima. Sulyg to išeina kad kalbos apie įsteigimą tarp Vokietijos ir Rusijos mažos Lenkijos lieka atmestos.

Vokietija gavo teritoriją su apie 15,000,000 Lenkų; Rusijai teko plotas su 5,000,000 Lenkų, 8,000,000 Ukrainiečių, 3,000,000 Baltgudžių ir 500,000 Lietuvių.

KONFISKUOJA TURTUS

Londonas, Rugs. 23. — Maskvos radio pranešimai girdėti čionai sako jog Rusai užpuolė ir pagrobė Rytų Lenkiją konfiskuoją biiznius ir ragina biendnuomenę "naikinti ir atsikratyti" dvarų savininkus, pramonininkus, ir kulakus (mažus ūkininkus).

Sovietų agentai Ukrainoje ir Vilniaus krašte persą žmonėms kolektyvizmą, kad viskas turi priklausyti visiems išvien, tas kas buvo tavo jau ne tavo.

Vilniuje, Maskvos radio žiniomis, užgrobtą laikraščių išleistuvės ir jau leidžiama komunistiškai laikraščiai, kuriuose garbinama Sovietai ir paskelbta Sovietų premjero Molotovo kalba. Vietiniai komunistiniai komitetai gavo įsakymus visur iškelti raudonas vėliavas ir išstatyti Stalino atvaizdus. Dvarų žemės užgrobtos ir dalinamos tarp kumelių (nors iš kitos pusės ūkininkų žemės atimamos).

* * *

Maskva, Rugs. 23. — Pranešimai apie raudonosios armijos veikimą Lenkijoje sako kad be kito ji užpuola ir varo "valymo" darbą giriose Augustavo ir Gardino apeliokėse, netoli Lietuvos sienos.

Vilniuje, buvusioje Lietuvos sostinėje, kurią Lenkai buvo užgriebe, vietinis revoliucinis komitetas paėmė valdžią, ir Sovietų kariuomenės apstojusios dvarų namus, konfiskuotą visos krautuvės, bankai ir biznio įstaigos.

Maskvoje kalbama apie Sovietų santikius su mažomis Baltijos valstybėmis ateityje.

Estijos užsienių reikalų ministras nuvyko į Maskvą pasitarimui, ir tų pasitarimų išdava gali lemti Baltijos šalių ateitį.

Rusija vis nori turėti savo uostą Baltijos pakraštyje, ir dabar padėčiai Rytų Europoje sutrus gal būtų labiau ir labiau prie mažų Baltijos šalių kabintis.

ABU ŽIURI Į BALKANUS

Budapest, Vengrija, Rugsėjo 23. — Susimetimas Naziškos Vokietijos ir Komunistinės Rusijos pasidalinti Lenkiją metė naują šėšėlį ir ant visos pietrytinės Europos politiškos padėties.

Stalino ir Hitlerio susitaikymas Lenkijos suplėšyme klausimu praplėtė Sovietų rubežių iki Rumanijos ir Vengrijos žemių. Vieni mano kad Vokiečiai galės plėstis tenai, su Rusijos pritarimu. Kiti tiki kad Rusija pasidarys žymiai galingesnė ir įtakingesnė Balkanuose ir galės turėti viršijančią įtaką Rumanijoje.

Vengrija buvo nutraukus ryšius su Maskva kuomet prisidėjo prie Romos-Tokio-Berlino ir Madrido prieš-komunistinio fronto. Bet dabar Vengrija vėl tariaisi su Maskva.

Visos Balkanų valstybės sudaro sutartis su Rusija.

Susidarė mintis kad Hitlerio svajonė sutverti nazių itakoje Ukrainos valstybę — ką jis turi pasibrėžęs savo planuose — pasibaigė ant visados. Hitlerio pastangos paimti ir savo rankas Rumaniją su jos turtingais aliejų šaltiniais gal but nebus galima pasiekti.

ISVARĖ IŠ KAUNO

Chicago, Rugs. 22. — Per radio paskelbta kad Kauno policija įsakė apleisti Kauną Amerikos laikraščių korespondentui Donald Day, kuris siuntė į užsienius klaidinančias žinias apie Lietuvą ir pranešinėjo buk Sovietai atiduoda Lietuvai Vilnių, tik Lietuva atsisakanti priimti.

BILIUNO PALAIKŲ LIKIMAS

Kaip jau buvo rašyta, Lietuvoje buvo dedama pastangas pargabenti iš Zakopanės, Lenkijoje, Lietuvos rašytojo Jono Biliuno palaikus ir palaidoti prie Anykščių. Parvežimas jau likusių turėjo atsibuti apie 9 ar 10 Rugsėjo. Tose dienose kaip tik jau buvo įsiliepsnojęs Lenkų-Vokiečių karas.

Ar tie palaikai buvo parvežti tuo tarpu Amerikoje žinių dry. Jeigu neparvežti, nusitrauks jau ilgesniems metams, nes Zakopanė teko Vokiečiams.

SOVIETŲ KARIUOMENĖ PRIE LIETUVOS LINIJOS

(Pranešimas iš Lietuvos)

Kaunas, Rugsėjo 21. — Sovietų Rusijos kariuomenė priartino prie Lietuvos-Lenkijos administracijos linijos. Susitikimas su Lietuvos kariuomenės visur buvo korektiškas ir draugiškas. Ta pačia proga Sovietų Rusijos karo atstovai pareiškė kad gerbs Lietuvos neutralumą.

(Tas aiškiai pasako kad Sovietų raudonoji armija nesustojo prie Vilniaus, bet veržėsi iki pat Lietuvos administracijos linijos, skubėdama užimti viską kas buvo pirmiau Lenkų nuo Lietuvos atplėšta.)

Maskva, Rugs. 20. — Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Molotov priėmė Lietuvos ministrą Dr. Ladą Natkevičių.

Kelionė po Musų Lietuvą

Rašo ONA KARPIUS.

(Tėsinys iš pereito nr.)

APLEIDŽIAM GIEDRAIČIUS IR NAKTĮ ĮVAŽIUOJAM Į DUBINGIUS

Iki apsidairėm po Giedraičius ir sutėmė, o dar turėjom nuvažiuoti į Dubingius, nes ten buvo paskirta mums nakvoti. Apleidom Giedraičius dėkdam žmonėms ir vaishingam viršaičiui už užkandį ir priėmimą, padainuodami; daug žmonių susirinko aplink busą mūsų išlydėti, gal but žingeidaudami koks mūsų kelionės tikslas.

Važiavom sau toliau dainuodami ir juokaudami, pasitikėdami savo šoferių saugiam išvežimui mūsų tamsią naktį ir purvinais keliais. Po kiek laiko vėl pradėjo lyti, ir žaibai bei perkunijos lydėjo mus iki priartinom prie kelionės galio. Lauke buvo visai tamsu ir nieko negalėjom matyti, ir pajutom staiga kad mūsų busas įklmipo į purvą. Nusprendėm kad geriausia išeitis bus išlipus pastumti jį, tačiau už minutes laiko mūsų pasiryzimas tapo nereikalingas, nes ir vėl pradėjom važiuoti. Per langą arti prie buso pamaciau atramą ir supratau kad mes važiuojam per tiltą, paskiau įjautėsi kad busas kyla aukščiau, kuomet užvažiuom ant kelio vedančio į kalną. Pagaliau busas sustojo ir kitas sutikimo komitetas sveikino mus atvykusius į Dubingius. Visur buvo tamsu ir nebuvo ką dairytis aplinkui pamatymui aplinkinių arba apžiūrėti kur esam, taigi sekėm paskui kitur dar ant kito kalno, kur priėjom statydinamą didelį namą, aplinkui buvo lentos, medžių kruvos ir visur pilna skiedrų. Nebuvo dar laiptų į atvirą didelę prieangę, tik gulėjo patieta kelios ilgos storos lentos daėjimui iki durų.

Ten viename iš keleto didelių kambarių buvo buris žmonių ir stalai su paruošta mums vakariene. Vėl mes valgėm! Rodos kad viskas ką mes darėm tai tik valgėm kur tik nuvykom. Po vakarienei mus nuvedė į viršų, kur dideliame kambaryje buvo paruošta vietos nakvynei, eilė mažų lovelių su pagalve ir blanketu, kamatomai parupino kaimiečiai, ir mes čia apsinakvojom. Ah, pamaniau sau, lova! Šiuo momentu niekās pasaulyje man geriau nepatiktų kaip lova, po tokios nuovargingos pereitos nakties ir įtemptos karštos dienos. Vaikiniai buvo nuvesti į kitą namo šoną gal but į tokį pat kambarį. Aš nepaisiau ką kiti norėjo daryti, aš tuoj ėėjau į savo lovėlę gulėti. Bet labai nustebeu, nes atsisėdama ant krašto savo lovikės patyriau kad ji padaryta iš poros storų lentų tik tiek pločio kad vienas žmogus gali atsigulti, bet apsiversti vietos beveik nėra, jeigu nenori nukulti, o galvos galas buvo pakeltas kad galva būtų aukščiau. Ar reikėjo nusiminti kad neturėjau patogios minktos lovos ir matraso? Visai ne! Man

tai buvo geriausia pasilsio lova kokią kada esu miegojus, ypatingai ta didelė stora pagalvė, kurią kokia nors gėrširdė kaimietė nutraukė nuo savęs šiai nakčiai. Mes miegojom kaip vaikai po sunkios žaidimų dienos.

DUBINGIAI — PUIKI IR ISTORIAKA LIETUVOS VIETOVĖ

RUGPJŪCIO 2, antradienis. Kuomet šį rytą išbudom saulė švietė visame savo puikumo, gal but išdžiovinimui purvinių kelių mūsų kelionei. Buvo puštinai anksti, gal but apie 6 valandą, kaip pradėta girdėti žmones vaikštinėjant. Nekurie iš mūsų burio norėjo anksti atsikelti ir eiti pasimaudyti ežere, kurį žinojom čia esant. Daugelis kitų jau buvome išėję iki mes sukilos ir susipakavom išvažiuvimui.

Po to taip reikalinga miego, ant kietų lentų kurios mane nevalgino, aš galėjau geriau apžvalgyti šį namą. Tai yra naujas vasarinis turistų namas atostogauti, nes Dubingiai smarkiai vystosi į vieną iš mėgiamiausių vasarinių Lietuvos resortų. Su puikiu pušynu ir gaivanga apeliokė aplink vėsų sidabrinį ežerą, čia yra idealė vieta pasilsėti ir atsigalvinti. Čia ant viršaus aukšto kalno, iš balkono to didelio namo vaizdas tiesiog žavėjantis. Ežeras išsirangęs vietomis lyg didelė upė, ir pranyksta už žalių medžių ir krūmų, o toliau vėl pasimatoma.

Iš čia matėsi tas baltas medinis tiltas užsisukantis pro užkalnį ir gražiai pertiestas per siaurą ežero dalį. Tai tas tiltas kurį mes pervažiuom vakar kuomet įvažiuom į resorto plotą. Toli ant ežero mačiau dvi ar tris valteles kuriose žinojau randasi nekurie iš mūsų burio, tie kurie anksti atsikėlė ir norėjo pakvėpuoti kvepiančiu tyru ryto oru.

Aš taipgi išsisukubinau ir nuėjau į pakalnę prie to vaizdingo tilto pažiūrėti kaip anie palengva irėsi artyn. Čia radau nekurius musiškių kurie buvo išsimadę ir jie vyko susirasti sau valtelę pasistatymui tame ramiame ežere, na žinoma ir aš ėėjau kartu su jais.

Po kiek laiko, pasigerėjus tais vaizdais ir vandens sportu mes buvom pakviesti pusryčių, kuriuos geros kaimietės mums pagamino. Po pusryčių nekurie mūsų draugai vėl ėjo pasivaikščioti dar kokiam pusvalandžiui. Šioje apeliokėje turėjo savo pilis Didieji Lietuvos Kunigaikščiai Mindaugas, vėliau Zigmantas Augustas, ir čia buvo vietovė galingų kunigaikščių Radvilų 16-me ir 17-me šimtmečiuose.

Po to mes buvom gatavi apleisti ramius Dubingius tolimesnių nuotikių įieškojimui.

Mes padainavom savo padėkos ir atsisveikinimo dainas tiems gėrąširdžiams kaimiečiams kurie priėmė mus tokiu gausiu nuoširdumu. Leit. Ramanauskas ir girininkas Bie-

linas buvo priėmimo komite- to vadai, kurių dėka šis apsilankymas buvo toks malonus.

APVAINKUOJAM SAVO "KARALIŲ" IR KARALIE- NĖ; MAUDOMES EŽERUOSE, IR PASIEKIAM "GRYBŲ MIESTĄ"

Mūsų didelis busas ritosi į pakalnę, ir vėl per tą vaizdingą tiltą su baltomis atramom, ir ant kelio kuris dar vietomis buvo šlapias. Visi mes buvom atnaujinta energija, po gero nakties miego ir gausių pusryčių, dainavom džiaugsmu kurio negalima išreikšti paprastais žodžiais. Šis busas buvo mūsų rumai, mūsų karalystė tęsiasi plačiai ir toli, už horizonto žalių girių, mėlyno dangaus ir žibantių ežerų. Mes pradėjom kalbėti apie gyvenimo pasakų šalyje, ir tuoj nusprendėm padaryti ją tikrybė. Piliis ir karalystė be valdovų juk negali būti, taigi netrukus šis buris keliauninkų sutarė susijungti ir sutverti stiprią ir amžiną karalystę.

Paskirta komitetas praveisti rinkimus. Buvo įvardinta keletas kandidatų karališkam sostui karaliui ir karalienei, išdalinta balsavimo lapeliai ir tuoj tapo paskelbta jog šios karalystės imperialės didenybės yra Jo Karališka Didenybė Karalius Kuzmickis (mūsų profesorius), jo graži, maloni karalienė, Karalienė Elena (viena iš vietinių mergaičių kuri buvo mūsų šeimininkė). Turėjom daug smagumo tėmųdami šiuos naujai išrinktus "monarkus" priimant tą aukštą garbę paraudusiais veidais. Kancleris ir vadavos šio judėjimo buvo Balys Ivanauskas, iš Detroito, nes jis žino begales dainų ir pats gerai dainuoja. Jo gabus padėjėjas buvo Antanas Kacevičius, iš Providence, R. I.

Mes turim karalių ir karalienę, bet juos reikia apvainikuoti. Šiuo tarpu mes važiuom šalia kito ežero, pradėjom jausti ankstyvos dienos karštį, taigi busas sustojo, mes visi išlipom pasimaudyti ir atsivėdinti, ir čia apkarunavom savo brangius monarkus vainikais iš baltų vandeninių lelijų, kurių šiame puiklame ežere buvo pilna. Ne tik juos apvainikavom bet ir save. Nusipynėm vainikus sau ant galvų, ir ilgus vainikus ant kaklų. Savo pilį (bus) apdabinom iš lauko ir vidaus taip kad jis išrodė lyg flotas gėlių parade.

Važiuojant keliu, kaimiečiai sustojo dirbė ir akis ištempė žiūrėjo ir stebėjosi kai šis gėlėmis apkaitytas busas pravažiavo sukeldamas debesis dulkių užpakalyje savęs. Privaziavom grebė su rastu per dėtą per ją, ir makt mūsų buso užpakalinis radas nuslydo ir įklmipo į dumblą. Visi išlipom, o mūsų stiprūs piliečiai pridėjo savo plaučius pečius prie buso šono ir į porą minutų busas iš duobės buvo iškeltas, vėl sulipom ir jį džiaugdamiesi kad neatsitiko dar blogiau, tačiau dabar pasiryžom nerizikuoti su grebėmis, taigi kiekvieną kartą kai privaziavom kokią nuožvalgią išrodančią grebę, visi vienu balsu choru surikdavom "tiltas" ir išlipdavom laukan kad busas būtų lengvesnis ir nesulaužytų tilto.

Sustojom trumpam laikui pasimaudyti Jonišio ežere, ir vėl važiuom toliau. Tuoj privaziavom Labonorius, miestelį garsų savo grybais, kuriuos jie eksportuoja dideliais kiekiais. Pasistatėm busą ir ėjom didžiąja gatve, čia užtikom daug namų kuriuose buvo ruošiama išsiuntimui dėžės grybų. Čia mus sutiko Šimanas Ignatavičius ir Labanorų klebonas Kun. Jonas Džekunskas, kurie užkvietė mus į mokyklos namą; ten gi moterys buvo paruošusios mums grybų pietus. Žinoma, turėjo ne tik grybų bet ir visko kito kas tik sudaro pilnus pietus. Parodymui savo dėkingumo padainavom "Blynus", ir ta daina buvo priimta tokiu entuziazmu jog visas miestelis dainavo su mumis kuomet apleidom.

(Bus daugiau)

AKINIAI
galima gauti pas
D-RĄ MATULAITI
(Lait)
1155 East 79th St.

AUKOS LIETUVOS REIKALAMS

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE AUKŲ PAKVITAVIMAS Nr. 16

APSIGYNYMO REIKALAMS
J. F. Baltramaitis, Brooklyn \$5.00
Aušros Vartų par. ir L. K. F. skyrius 33, Worcester, Mass., surengto išvažiavimo pelnas (per Juozą Glavacką) 75.00
Kun. K. Vasy, Worcester 5.00
Anupras Katinas, Montreal 2.50
VVS. Skyrius, New Britain, Conn. (per J. Petkevičių) 15.00
Kazys Braciška, Cleveland, O., (per P. A. Suki) 10.00

SAULIŲ SAJUNGAJ

Fr. Lulevičius, Philadelphia, Pa. (per diennr. Vienybę) 1.00
Povilas Jaugulis, N. Grafton, Mass. 1.00

SVENTOSIOS UOSTO STATYBAI
N. N., N. Grafton, Mass. 3.00

KLAIPĖDOS TREMTINIAMS

Martynas Veiveris, N. Grafton 3.00
Vera Treigienė, Smcoe, Kanada, \$5; per V. Treigienę au-kojo: H. A. Freeman \$5; E. Pakėnas, V. Volek, John C. Hanselman, P. Karčauskas, Mr. & Mrs. A. Rosettis, A. G. Gindrenas, John Janus, A. McGaughan, W. Cunningham, W. Dughuty, H. Heath, Joy's Garage, Stella Sams, T. E. Barton & Sons — po \$1; Dr. E. W. Zumstein \$2; A. Samas \$1; M. Ihnat, J. M. Cunningham po 50c; P. Pekarskis, C. R. George po 25c; K. Mot- tles 15c.

A. ir O. Kuničiai \$2; per A. Kuničių aukojai: A. Augutis, J. Samulevičius, S. Balčiūnas, A. Batkus po 50c.
Per O. Dagilienę: J. Čapaitis \$1; A. Rimša, Z. Užemeckienė po 50c; R. Ōzas 25c; J. Gudaite, P. Jeresūnas po 20c; J. Šiaučūnas, B. M. ir P. Daugėlai po 10c.

Per E. Frenzelienę: J. Grubavičius \$1; J. Conrad, A. Kazlauskas, Podolskis, E. Kacevičiūtė po 25c.

J. Bieliauskas 25c; per J. Bieliauską aukojai: J. Raguckis 25c; V. Meldazienė 10c.
Išviso prisijuta (per S.L.A. 236 kp., Toronto, Kanada, izdiniškė M. F. Jokubynienė — S.L.A. sekretorių Dr. M. J. Niką) \$38.70

Am. Liet. Kongreso skyrius, Cambridge, Mass. (per izd. Jona Kairaitį) 25.00

VVS. skyrius, New Britant, Ct., (per J. Petkevičių) 15.00

VISO \$204.20

Ši suma Rugpjūčio 30 d. išsiusta atitinkamoms įstaigoms Lietuvoje čekiu Nr. 1387.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE AUKŲ PAKVITAVIMAS Nr. 17

APSIGYNYMO REIKALAMS
Rochester, N. Y., Lietuviškų organizacijų bendro pikniko pelno pusė (per Geo. Švedą) \$106.32
Liet. Darb. Sus. (J. S. Raini) Philadelphia, Pa. (per J. S. Raini) 5.00

KLAIPĖDOS TREMTINIAMS

R. Stašys, Cambridge, Mass. (per diennr. Laisvę) 12.50

Preol, N. J., Lietuvių pikniko pelnas (per J. Kalinauską) 5.25
Rochester, N. Y., Lietuviškų organizacijų bendro pikniko pelno pusė (per G. Švedą) 106.32

VISO \$235.39

Edward A. Hiss

Pharmacist and Optometrist

Pabandykit mūsų Hay Fever apsaugos vaistus, 100 nuosimčių veiksmingi. Pagelbsti net blogiausiais atvejais. Kainuoja tik \$1.00. (41)

7102 St. Clair Ave.

ENdicott 8555 HEnd. 5092
Pritaikom akinius ir iširiam akis per virš 30 metų.

Skelbimas "Dirvoje"

50c už vieną kartą tris kartus už \$1.00

Smulkus skelbimai "Dirvoje", kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, krautuvų išnuomavimas ar pardavimas, pajieškojimai, padėkos laišakai, galima patalpinti šia kaina: Priduokit gatavai parašę "Dirvos" Administracijai.

SKAITYKIT VIENYBĖ

• VIENYBĖ — seniausias ir geriausias Lietuvių laikraštis Amerikoje, einantis 52 metus ir antrus metus populiariu dienraščiu. Leidžia Lietuvių Spaudos Bendrovė.

Prenumerata metams užsienio \$7.00, pusei metų \$3.75, 3 mėnesiams \$2.

Suv. Valstijose ir Kanadoje metams \$500; pusei m. \$2.75. Adresuokite:

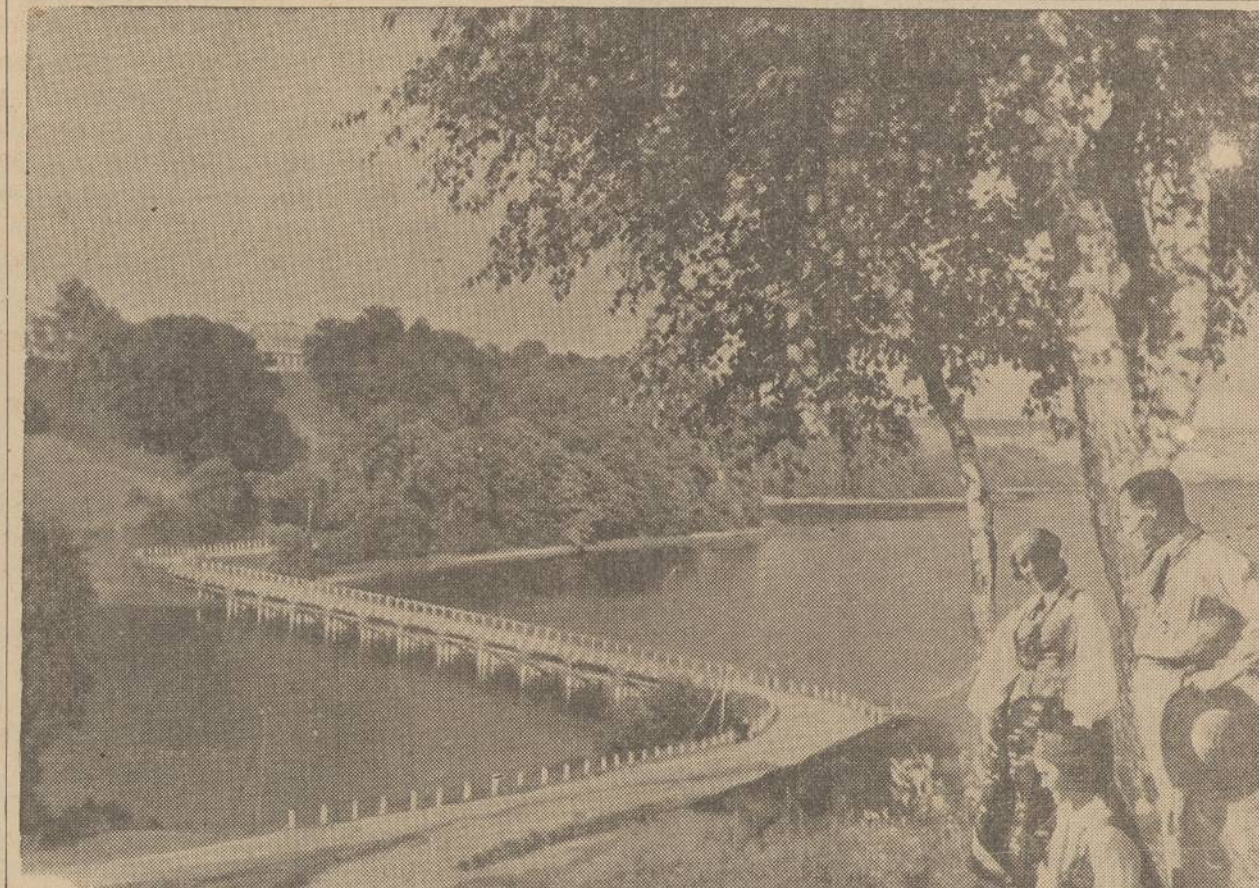
VIENYBĖ

193 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

"DIRVA"
1.00
(už pusę metų)

Už naujas prenumeratas savo arba kitiems užrašant, mokant pilną metinę prenumeratą \$2, po senovei duodame \$2 vertės knygų dovanų. Kalbinkit savo draugus užsiprenumeruoti "Dirvą".

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.



GRAŽIŲ DUBINGIŲ — naujos Lietuvos vasarvietės apeliokė. Vasarinė matoma ant kalno ežero saloje, kuri yra tilto sujungta su sausžemiu. Istoriškas Dubingių miestelis garsus senovės kunigaikščių Radvilų pilimi, iš kur yra kilus ir Barбора Radvilaitė, graži karaliaus Zigmanto Augusto žmona. Pilies ir bažnyčios liekanos ir dabar tebėra Dubingių ežero saloje, kuri matoma šiame vaizdelyje. Dubingiai randasi netoli administracijos linijos ir rytus nuo Giedraičių, turi nepaprastai gražias apeliokes ir turtingą gamtą, su gojais ir gausiais ežerais, kuriais kitados buvo galima nuplaukti ir patį Vilnių. Šį vasarį ten atidaryta naujai pastatyti turistams namai-vasarvietė.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KOMUNISTŲ DEMESIUI: Amerikos Lietuvių komunistų spauda, naudodama visą savo mažą protą pateisinimui Hitlerio ir Stalino žygių Lenkijos plėšyme ir Lietuvos žemių ir Vilniaus užgrobime, prisipyrus tikrina buk „Lietuva gauna Vilnių iš Sovietų kariuomenės rankų“, ir net drysta daryti priekaištus tautinei ir katalikų visuomenei jog ji visai nepaisanti del Vilniaus likimo — ir nepaisanti tikrai del to jog Sovietai Vilnių atiduoda....

Štai kaip Vilnės redaktoriai Vilniaus „atidavimą“ fantastiškai piešia:

„Iš Lietuvių tautininkų ir katalikų laikraščių dabar negali suprasti ar Lietuva nori Vilniaus ar nenori.“

„Kodel jų karštis 'Mes be Vilniaus nenurimsim' ataušo? „Mat, Lietuva gauna Vilnių iš Sovietų kariuomenės rankų (musų pabruakta).“

„Kiek svarbos kaip Lietuva gauna savo sostinę ir patį didžiausią miestą, bile tik gauna? — daugelis pasakys.“

„Taip, abelnei imant Lietuvams tas nesvarbu, bet svarbu tiems kurie tulžį lieja ant SSSR ir dar biznio iš to turi.“

„Niekinas SSSR po to kai ji Lietuvai Vilnių atiduoda (musų pabruakta) bus nepelningas, sunku gauti audiencijos tam.“

Kodel ištikro tautinė spauda lyg nutilo del Vilniaus likimo? Todel kad parupo likimas VISOS LIETUVOS.

Kuomet Hitleris, neatsižvelgdamas į Britų-Prancūzų grąsinimus, pasikėsino šokti ant Lenkijos ją sunaikinti, kuomet Stalinas priėmė Hitlerio kruviną ranką ir Maskva pradėjo mobilizuotis ir siūsti milijonines savo kariuomenes ant Lenkijos iš kitos pusės, kuomet iš Europos ėjo viena po kitai žinios jog Sovietai ir Naziai gali užgrobti visas Pabaltijo valstybes — kas labiau tautinei ir katalikų spaudai galėjo rūpėti jei ne baimė kad visa Lietuva gali patekti į Vokiečių ar Sovietų grobių nagus?

Pati Lietuva irgi, nors skelbėsi jog Vilnių atgaus tada kai Lenkija su kuo nors susikariaus, pamačius kas įtraukti į tą konfliktą — Naziai-Sovietai-Italai-Japonai iš vienos pusės ir Britai-Prancūzai-Lenkai iš kitos — nesijautė saugi Vilnių atsiimti. Dar pavojingiau pasidariau tas klausimas išrūti kai Sovietai paleido savo kariuomenes ant Vokiečių parblokštose Lenkijos ir mažos, ramios, vienu tik neutralumu galinčios dengtis Lietuvos.

Visų Amerikos Lietuvių — ir be abejo Lietuvos Lietuvių — viena mintis ir rupestis tėra kad nors Lietuva išliktų čielybėje tokia kokia dar yra.

Kodel Lietuviai nesidžiaugia kai Maskvos carai „atiduoda“ Vilnių? ... Iš kur gi musų komunistai žino kad atiduoda, ir ką reiškia-tas jų ambrijimas apie „atidavimą“? Niekio daugiau kaip tik pačių savęs apgaudinėjimas, nežinant kaip pateisinti Sovietų grobiškumą.

AR SOVIETAI ATIDUOS VILNIŲ? Tas priklausys nuo to kaip Hitleris norės: ar jis norės kad tarp Rusijos ir Vokietijos būtų didesnė buferinė šalis, ar del to nieko nesidarys.

Maskvos raundonieji carai per virš 20 metų svajojo kaip praplėsti savo komunizmą kur nors kitur negu tik savo ribose. Dabar, gavę progą įlysti į Lenkiją, Ukrainą, Gudiją ir Lietuvą, nejaugi jie rupinsis „padaryt gero“ Lietuvai, atiduodami Vilnių?

Mes trokštame kad Vilnius atitektų Lietuvai, bet bijome kad musų komunistų rašymas ir „žadėjimai“ tiek reiskia kiek reiskė visi jų iki šiol pasakojimai apie Sovietų „demokratijas“, apie mažų tautų „užtarimus“, kiek reiskė jų tikrinimai jog Sovietų Rusija gelbės Lenkiją jos kare su naziais, ir tt. ir tt.

Musų komunistų spaudos tikrinimai kad Sovietų lindimas ir kėsinimasis užvaldyti ne tik rytų Lietuvą su Vilnium bet ir visos Lietuvos būtų Lietuvai „apsauga“, o ne pavojus, Lietuviams dvokia krauju: dėkojame mes Rusams už jų „globą“ ir skubame pasakyti kad nuo to lai gelbsti mus perkunas. Jau keli metai kaip ta pati komunistiška spauda skelbia turinti vietas dabartinę Lietuvos valdžiai ir visiems kas tik su ja dirba.... Iš Minsko atgužėję savo brolių kraujo ištroskę „Lietuvos sovietų“ komisari surengtų Lietuvoje sau kraujo puotą ir su savais broliais dar žiauriau pasielgtų kaip pasielgė patys Rusai savo šalyje komunizmą steigdami.

DAR kartą raginame visus Amerikos Lietuvius pasirupinti įsigyti sau iš Lietuvos savo gimimo metrikus. Skubėkit rašyti arba iš savo gimines arba į parapijas ir gaukit tą jūsų gyvenimo svarbų dokumentą. Daugiau ir daugiau gimimo metrikai darosi reikalingi šioje šalyje gyvenant. Jei kas nutiktų su Lietuva, jai esant tarp dviejų grobiškių valstybių, kartais gali būti sunku ar visai negalima iš ten nieko gauti.

PASTAS tarp Lietuvos ir Amerikos veikia: pereitos savaitės pabaigoje jau gauta laiškaai ir laikraščiai iš Lietuvos. Sutrukimas įvyko tik del to kad siųsti per Vokietiją dalyką užtruko tenai, ir kaip tik sutvarkyta pašto siuntimas per Skandinaviją, vėl viskas ateina.

Tiesa, per Skandinaviją laiškaai eis keliom dienom ilgiau, nes iš ten vanduo platesnis ir laivai menkesni vaikščioja.

Neužmirškite parašyti saviškiams į Lietuvą laišky, jiems bus didelis suraminimas ir džiaugsmas.

SAHAROS tyrynai gauna tris kartus daugiau energijos iš saulės į vieną dieną negu jos gaunama iš visos anglies sudegiamos per ištisą metą.

Kodel Lenkija Sugniužo

Prancūzijos karo vadai Lenkijos sugniužimą primeta klaidingai pažiūrai kurios prisilaukė Lenkų karo vadovybė. Lenkai privalėjo pasidaryti išvadų iš fakto kad Vokiečiai turi ir daugiau karo įgėjų ir daugiau visokių ginklų. Sveikiausias Lenkams kelias buvo sutraukti savo karo įgėjas į tam tikrą apibrėžtą, bet gerai apkasais ir tvirtovėmis apgintą, kraštą ir čia bandyti atmušti Vokiečių puolikus ir juos laipsniškai nuvarginti ir naikinti.

To vieton, karo vadovybė, atsiremama, turbut, Lenkams įprastu „išdidumu“ norėjo apginti kiekvieną pėdą savo 1,500 mylių ilgio sienos. Todel savo kariuomenę jie nudriekė tokiu frontu. Aišku, jie negalėjo atsilaukyti prieš Vokiečius, kurie, be to, dar turėjo viršenybę ore. Nežiūrint viso Lenkų drąsumo ir atkaklumo, toks spėkų išmėtymas nieko negalėjo padaryti prieš masines Vokiečių atakas.

Tokių būdu, sako Prancūzai, pasikartojo kas dažnai Lenkų istorijoje pasikartoja — Lenkai neturi gerų ir išmintingų vadų. Jiems sekasi tik tada kada juos valdo Jogailos ir Pilsudskiai.

Naujas Spaudos Bendradarbis

Drągo redakcijon stoji dirbti studentas A. Skirius, kuris paruošė madegos apie Amerikos Lietuvius Lietuvoje einančiam žurnalui Naujoji Romuva. Vienu pirmųjų jo žurnalistinių darbų naujoje vietoje buvo pasikalbėjimas su iš Kalifornijos grįžusiu Vytauto Didžiojo Universiteto profesorium, Dr. K. Pakštu, kuris, matyti, savo atsilankymu te-



GERA TĖVŲ ŽEMĖJ

Miela gimtam kaime dirbti ir gyventi, Skamba čia jaunimo dainos vakarais, Taip svajingai ošia Nemunai ir Ventos, Žaliuos slėniuos tviska mėlsvi ežerai.

Čia žali žilvyčiai puošia viešą kelią Lauko platumoje supasi rugiai. Čia tėvai karžygiai išsili kalmeliuos, Čia kiekviena pėda širdžiai taip brangi.

Samanoti kryžiai rymo pakelėmis, Po langais darželiai sesių taip margi. Kaip džiugu širdyje kad Aukščiausias lėmė Gimt šalyj kur laimė žydi ir varge.

Gera tėvų žemėj ir varge gyventi, Svetur jokia laimė musų neišves. Dirbti žemės darbą mums Aukščiausio lemta,

Tiktai didis darbas laimę mums atneš. „J.U.“ J. Kirvelis.

LANKŲ APLANKYMAS

Paklausyk, krumuos paukščiai groja, Pažiūrėk kaip aplink gražu!... Tai lankų kaip, aplankysim visą vasarą, Apžiūrėsim laukus miežių, avių....

Pasidžiausim dailiu derlium javo. Pasakyki, argi nesmagu Kai pražysta vaisiai darbo tavo — Tai jautiesi tuomet lyg danguj!...

Rods senai čia arėm ir akėjom, Barstėme grūdus kupini vilties.... Kad sudygs jie — nuosirdžiai tikėjom, O kai augs — tai dirvon nesutulis!...

Ar štai šiadien — viskas žydi, auga! Kiek širdyje džiaugsmo sunku nusakyti. Kaip čia benurimti! Eikim, eikim drauge Visko pažiūrėti, visko aplankyti!...

Kur mes eisim, mus javai vis sveikins. Mums šypsosis skaisčius jų žiedai!.... Atgal grįšim laime nusiteikę,

Kad jau pildosi žemės pažadaai! „J.U.“ Jonas Šiožynys.

nai labai patenkintas, nes sutiko Amerikos profesoriuose ir studentuose šilto pasitikimo ir paliko jiems daug aiškesnį supratimą apie Lietuvą, Pabaltiją, Klaipėdą, Vilnių ir Danzigą. Prof. Pakštas randa kad Amerikos studentai kitokios nuotikos negu Europoje. Jie čia drąsus, savistovūs, savarankiški, mažai linkę prisidėti prie politinių ar idejinių srovių ir sąjudžių. Užtat jie labai domisi sportu.

Dr. Šliupo Laiškas

Iš Amerikos išvažiuodamas, Dr. Jonas Šliupas Vieniobėje ir kituose laikraščiuose paskelbė laišką, kuriuo Amerikos Lietuvius ragina ruoštis paveikti businčią taikos konferenciją sugrąžinti Lietuvai Vilniaus kraštą. Naujienos prie laiško priduria pastabą kad reiktų tada pareikalauti ir Klaipėdos krašto.

Mintis gera, tačiau ne Amerikos Lietuviams darytina. Politinė vadovybė Lietuvos užsienio reikalais dabar priklauso Lietuvos valdžiai, kuri, matyti, nesnaudžia: buvo žinių kad eina pasitarimai su Sovietų atstovais del Vilniaus.

Amerikos Lietuviai savo rolę atliko pereito karo metu, kada jie buvo lygūs bendradarbiai dar valstybės neturintiems savo broliams Lietuvoje. Be to, tada Amerika kariavo su Vokietija ir Amerikos Lietuviai galėjo prašyti Amerikos valdžios Lietuvos reikalus ginti.

Amerikos Lietuviams dabar tenka tik būti pasirėngusiais pinigais paremti Lietuvą, kurios finansinė buklė gali labai pasunkėti del prekybos suirimo, Lenkų pabėgėlių maitinimo, vyrų mobilizacijos ir kitokių su šiais laikais surišų išlaidų.

Geriausias budas iš čia padaryti tai pagelbėti savo giminiams Lietuvoje apmokėti visus mokesčius, kurie, sakoma, kai kur pakelti net 50 nuos. Tai būtų reali, apčiuopiama ir labai vykusiai duodama Lietuvai parama.

MARGERIS — PILENĖS KARŽYGIS

PIRMOJE pusėje 14-to šimtmečio Lietuvoje viešpataujant didžiam kunigaikščiui Gediminui, kada Lietuvą kariavo Vokiečiai su visais savo talkininkais, Mozurijos kunigaikštis Venceslavas vedė Lietuvos kunigaikštę Danutę, todel tarp Lietuvos ir Mozurijos įvyko taika. Tačiau kiek vėliau kunigaikščiui Venceslavui, o dar vėliau ir jo žmonai mirus, Mozurijos didžiunai tą taiką paardė susidėjo su Lietuvos priešais ir gelbėjo jiems Lietuvą kariauti.

Už tokį taikos suardymą didis kunigaikštis Gediminas supykęs, pasiuntė Mozurijon savo sunus, Algirdą ir Kęstutį su kariuomenėmis, kad Mozurams atkeršytų. Lietuviai Mozuriją siaubdami labai ją apiplėšė ir į Lietuvą parvarė 1,200 nelaisvių.

Bet kol tie žygiai baigėsi, proga pasinaudami kryžiuočiai su savo talkininkais: Vokiečiais, Vengrais, Lenkais, Anglais, Čekais ir kitais, iki 20,000 ginkluotų vyrų, užpuolė Lietuvį pilį Pilėnė, ant Nemuno kranto, kurią saugojo narsus ir sumanus kariautojas Margeris, turėjęs įgulos apie 4,000 Lietuvį ir žemaičių. Daugiau pagalbos prieš taip skaitlingą priešą prisipausti nebuvo galima, nes kariuomenės buvo iškeliavusios į Mozuriją. Pulkus Prancūzų ir Austrij pirmiausia atvedė Brandenburgijos karalius Neimur, o tam sutikus Lietuvį pasipriešinimą, paskui atslinko arčiau ir kiti priešų pulkai.

Kadangi Palenės apygardos buvo Lietuvį tirstai apgyventos tai kol prie pilies užpuolikai atslinko, visas apygardas nudugino ir kitai su naikino. Išsigandę gyventojai su savo šeimomis ir panešamu turtu bėgo irgi į savo pilį pas Margerį. 1338 metų sausio mėnesio pirmosienose prie Pilėnės prasidėjo kovos Lietuvį su užpuolikais. Lietuviai iš pilies buriais išbėgdami daug neprietelių išmušė, bet likusieji per savųjų lavonus žengdami vis slinko arčiau ir arčiau, kad įsiveržti pilies vidun, nes tikėjosi ten rasti daug aukso, sidabro ir kitokių brangių turty. Lietuviams porsėjo užsidaryti pilyje ir gintis iš vidaus. Kova virė dieną ir naktį, ir nors Lietuviai iš pilies kalno risdami rąstus ir akmenis ir nuo sienų pasiekdami brukliais ir kitais ginklais kovodami užpuolikų lavonais užvertė visus griovius, tačiau užpuolikai be atodairos per lavonus lipdami prisitartinę prie pilies sienų, ėmė taranais sienas ardyti ir degančias vilyčias leisti pilies vidun, ir pilies kieme užsikūrė gaisras.

Ilgai Lietuviai dar kovojo, bet kritus pusei įgulos ir iš gyvais likusių kiekvienas jau buvo po kelis sykius sužeistas, kada įsitikinta jog atsiginti jau nebus galima Margelio įsakymu sukurta šventas laužas, ant kurio sukravus negyvyjų lavonus, sužeistieji patys žudėsi, seneliai žudė vaikus ir patys save, ant galo kunigė paskutinę gyvybę nudurus, pati užlipo ant laužo ir ten sau galą pasidarė.

Pilies gynėjas Margeris sargybos bokšte stovėdamas dar komandavo gyvais esančius kovotojus, bet liepsnoms su dumais bokštą apsupus, jis per liepsnas iš bokšto iššokęs, nuėjo į šventąjį mišką ir ten rades pasislėpusią savo žmoną, ją įsėmė nudurė, ir paskui pervėręs sau krutinę, krito ant žmonos lavono sušukęs:

„Musų kraujas lai krinta ant jų pačių!“ ir ten numirė. Paskutinieji kovotojai padarė tą patį: nužudė vienas kitą ir paskutinieji patys save, kad niekam gyvam nepatekti priešų nelaisvėn. Taip ir žuvo visi tie kurie buvo Pilenės pilyje užsidarę, neliko gyvo nei vieno.

Pačių užpuolikų, taigi Vokiečių ir jų talkininkų, gyvų liko irgi nedaug. Kada pilį jau neliko kam ginti, kryžiuočiai įsigrudė vidun, nusigando pamatę kravas lavonų ir tvonuojantį laužą, kurio liepsnos baigė naikinti lavonus tų kurie dievams pasiaukavo, nenorėdami gyvais pasiduoti nelaisvėn. Vokiečiai ir jų talkininkai krintosi kad po tiek gyvybės aukų, po tiek išaikvotų įgėjų, vieton tikėto rasti brangaus turto, dabar randa tik plėnis ir lavonus tų kurie žuvo kad nepatekti nelaisvėn.

Pats kryžiuočių vadas pasidairęs ir pasižiūrėjęs į tuos bausius reginius, išėjo iš pilies verkdamas. Istorija sako kad Vokiečiai su savo talkininkais niekad iš Lietuvos negryžo taip susikrimtę ir nusiminę kaip po kovai prie Pilenės, kurioje buvo tikėjosi daug pasipelnyti, bet vieton to turėjo namon grįžti tuščiomis, dar gi nustoję dviejų trečdalių savo kovotojų. Ir grįždami jie turėjo dikčiai nusikamuoti, nes kovose privargę ir pailę, kelionėje neturėjo kuomi pasimaityti, kadangi prie Pilenės keliaudami buvo viską nudeginę ir sunaikinę, tat



SKAITYMAI

reikėjo alkaniems bristi per tuščius smiltynus, vėjo maišytus su pelenais.

V. S. Jokubynas.

ANTANO SMETONOS MINTYS

(Iš A. Smetonos Raštų)

•Lietuvių tautos atgimimas nėra vien tik tėvų kalbos išlaikymas. Kalba yra viršutinė sielos žymė, kuria pareiškama tai kas yra mūsų viduje, kalba yra forma, be kurios negali pasirodyti savotiška tautinė mintis. Atgimti yra pakilti iš žemos panikos, šiek-tiek svirti ir kitų tautų eilėje, tiektis patogių sąlygų gyventi, atnaujinti savyje visa kad prakiltu, tačiau neuneinant nuo sveikųjų tradicijų pagrindu.

•Lietuva yra begalo daug prisikentėjus: padėjo kitiems šioiu ar kitoku būdu vilkti ant savo pečių karo sunkenybių našta, pavargo, nuostojo begalės žmonijai bei turto. Kas gali jai atlyginti tuos nuostolius? Vien tiktaai jos laisvė. Tat nebenorime grįžti Rusijos valdžion, kuri nedavė augti bei plėtotis atbūdančiai Lietuvos samonei, nenorime pakliuti nei naujon keno galion, kuri naudotų mus savo reikalams. Norime būti laisvi ir savo rankom, kad ir kitų padedami, atstatyti nuniokotą Lietuvą.

•PLAUKŲ ŽILIMAS sakoma bus sulaikytas. Jau plačiai išgarsėjęs Vitaminas B galės tame pasitarnauti, skelbia vienas žymus Norvegijos chemikas, Dr. Lunde. Anot jo, naujai surastas faktorius Vitamine B, kurio ypač daug esama mielėse ir kepenyse, jau įrodė kad galima sulaikyti žiurkių plaukų žilimą. Juodos ir pilkos žiurkės, maitinamos vitaminu neturinciu to naujo faktoriaus pražilo. Paskui jas pradėta maitinti kepenų koncentratu turinciu tą naująjį faktorių. Po kelių savaičių žiurkės atsigavo ir jų plaukai atgryžo į normalę spalvą.

•NEW YORKO mieste kasmet po 8,000 porų išsiima apspėdimui leidimus, bet jų niekuomet nesunaudoja.

•AMERIKOS mokslo įstaigos kas met sunaudoja apie 50,000 beždžionių medikaliams tyrinėjimams daryti.

•MOKSLININKAI ištyrė kad žmogus oro įkvėpuoja, sulyg svorio, daugiau negu sunaudoja maisto per 24 valandas.

•APIE 85,000 MOTERŲ užima įvairias valdiškas vietas ir tarnybas Suv. Valstijų valdžios įstaigose.

BAUDŽIAVA

Svarbi, įdomi, didelė knyga už \$1.00

Ta knyga tai Petro Rusecko „BAUDŽIAVA“. Joje surašyta daugybė žmonių atsiminimų apie baudžiąvą (vergiją) Lietuvoje. Iš knygos matysi kaip sulenkėję ponai baisiai elgėsi su savo baudžiauninkais Lietuviais — sunkius darbus juos diena-naktį vertė, iki gyvo kraujo plakė ir žudė, į šunes mainė, medžiuose šaudė, o jaunos mergaitės ir moterys dažnai giliuose vandenuose mirties įieškodavo, kad tik patvirkusiems ponams nepatektų. Šiurpas net krato, galai ašara — iš akies ištryška šią knygą beskaitant. Pasakojimai vieni už kitus vaizdingesni.

(Pridėkit 15c persiuntimo kaštų)

SAPNININKAS

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninynkas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Kaina su prisiuntimu \$1.00.

LIETUVOS ZEMLAPIAI

30c

Šie Lietuvos žemlapiai yra labai aiškūs, nurodanti visus miestus, miestelius ir bažnytkaimius; kelius, upes ir ežerus; taip kad turėdami šį žemlapį galėsit puikiai apsipažinti su Lietuvos padėtimi: kurioje dalyje kas randasi, kur susieina rubežiai kitų šalių, ir viską kita reikalingą jame rasite.

Reikalaukit „Dirvoje“

6820 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

Kaip Lietuva Pasitiko Dabartinį Europos Konfliktą

Susirupinimas bet ne Desperacija — Pasitikėjimas savo Neutralumu, ir Pageidavimai laikytis šaltai skamba Lietuvos Aido skiltyse

MOMENTO UŽDAVINIAI

LIETUVOS AIDAS, Kauno dienraštis, Rugsėjo 23 d. štai kaip rašo:

Pasaulyje — prtvinkus, įsitempus atmosferai. Kasdien žinios atneša vis daugiau nerimo ir susijaudinimo. Laikraščiai graibstomi ir, deja, ne su geromis, šviesiomis viltimis. Kiek jie liečia tarptautinę padėtį, žinios juose nėra džiuginančios ir patraukiančios. Pasaulyje vyksta pavojingas žaidimas, kuris gali atnešti visokių netikėtumų.

Tačiau ar šioje tarptautinės politikos maitijoje galime tik jaudintis ir su nerimu žvalgytis, kas aplink mus dedasi? Pagrindo susijaudinimui yra, nes taika yra rimtame pavojuje. Tačiau iš antros pusės turime atsiminti kad savo politikoje esame nuošalėje nuo bent kurių dabartinių tarptautinės politikos ginčų. Musų vyriausybė yra ryžtingai deklaravusi savo nusistatymą bent kurių tarptautinių konfliktų atžvilgiu: Lietuva yra neutrali ir savo neutralumą gins visomis turimomis priemonėmis, jei tik jis būtų pažeistas.

Šitame nusistatyme yra Lietuvos galia ir ji paremta realiais veiksniais. Pirmas jų yra Lietuvos vidurinis susiklausymas. Pavojai kuriuos Lietuva išgyveno, paliko labai žymių pėdsakų musų vidaus gyvenime. Tačiau nebuvo momento kad musų pakelti smugiai būtų virte nevirtimi. Lietuva stoiskai juos pakėlė. Visos tautos pajėgos buvo nukreiptos dar į spartesnį kurybos darbą, dar į didesnį kurybinį entuziazmą. Visi sluogsniai šoko įsukti glaudesni bendradarbiavimo būdų. Vyriausybė ėmėsi tvarkyti tuos plyšius musų ukyje kurie kilo po pavasario sukrėtimų. Lietuvos pajūris virto musų visuomenės dėmesio centru, nes jis mums yra didelė palaima ir juo musų susirupinimas turi nuolat didėti.

Nei dabartiniai pasauliniai įvykiai nuo musų kasdieninių rūpesčių musų atitraukti neturi. Mes, suprantama, įdėmiai aplinkui žvalgydamiesi, neturime nuleisti rankų, o dar su didesniu pasiryžimu kibtį į savo kasdieninį darbą. Tik per drausmę, susiklausymą ir darbą galime pasiekti to kas sudaro tautos stiprybę. O stiprybėje — moralinėje ir materialinėje — yra musų galia.

Respublikos Prezidentas Antanas Smetona sako: "Lietuvos geografinė padėtis yra tokia kad ji reikia nuolat saugoti: tarp didžiųjų esame mažieji. Vadinasi turime būti tiek pajėgūs kad stengtume apsaugoti save ir savo ribas. Kiekviena musų draugija tegul auklėja savybėje ir su kitais tvirtą Lietuvišką charakterį. Tai musų nepriklausomybės laidas."

Šito tvirto charakterio tegalime pasiekti nuolat save darbu grūdindami ir budami vieningi.

Tai yra svarbiausias musų momento uždavinys. Prie to jungiasi musų tvirtas pasiryžimas nuolat stiprinti savo ginklo pajėgą. Musų kariuomenė yra tvirta, išmoksinta ir gerai ginkluota. Tačiau niekuomet neturime nustoti jos rėmę. Ginklų Fondas šiandien tebeturi būti musų vienas aktualiausių šūkių. Musų meilė ir entuziazmas ginklo pajėgai gyvenamuoju momentu turi ypatingai sustiprėti. Šaulių Sąjunga šiandien turi virsti musų tvirtove, kurioje negali nebūti nei vieno Lietuvos patrioto. Tik šitai momento uždavinius suprastami, jausimės saugūs ir tikri del savo krašto rytojaus.

RIMTIES IR SUSIPRATIMO

Rugsėjo 26 d. Lietuvos Aidas vedamajame (redakcijos) straipsnyje "RIMTIES IR SUSIPRATIMO", šitai kalba (sutrumpinta):

Europa gyvėna lemiamas dienas. Taika yra pakibus ant siulio, kuris kiekvienu momentu gali trukti, ir nauja karo katastrofa užgrius nuolatinio nerimo išvargintas tautas. Nerų karas gali virsti kruvinomis skerdynėmis...

Lietuva nėra įpainiota į dabartinius tarptautinius ginčus, kurie Europai gali būti lemtingi. Ji geruoju sugyvena su visais savo kaimynais. Jos politikoje nuolat pasireiškė taikos dvasia, nors ir sunkiomis aukomis apmokėta. Ir šiandien Lietuvių tauta kuo nuoširdžiausiai geidžia kad iki kruvino konflikto neprieitų, kad besigincijančios šalys surastų taikų kelią savo ginčams išspręsti...

Lietuva daugiau negu bent kuri kita tauta pergyveno didžiojo karo šurpą. Kuris Lietuvos kamps nebuvo paliestas to baisaus ugnies viesulo?...

Šiandien, Lietuva, atkutus ir sustiprėjus, nelinki šitų baisių pergyvenimų nei vienai tautai. Juo labiau, ji, stovėdama nuošaliai nuo visų tarptautinių ginčų ir griežtai laikydamasi savo neutralios pozicijos, turi pagrindo reikšti tvirtą viltį ir įsitikinimą kad jai bus leista takoje ir ramybėje tęsti savo tolesnį kurybinį darbą. Tik šitokiais įsitikinimais gyvendami, šiandien galime sau padėti. Bent kuris perdėtas nerimas, bent kuris nesanturų nervingumas šiuo sunkiu momentu turi būti laikomi didžiausiais musų priešais. Nei viename musų neturi pareikšti beprasmiškos baimės, nes ja užsikrėtus ir nesami pavojai pavirsta dideliais ir siaubą varančiais.

Saltakraujiškumas šiandien turi lydėti kiekvieną musų žingsnį. Ne galvų nustoti turime, o persiminti didesnę drausmę ir susiklausymą, visiškai pasiduoti savo aukščiausios vadovybės valiai, kuri budi del Lietuvos saugumo ir gėrovės. Šiomis valandomis mums to laikytis reikia rimtinti, su kokia pergyvenome ne vieną sunkumą. Tai daryti pagrindu turime juo labiau del to kad šiandien nieku nesame susieti su konfliktų objektais, kad musų neutrali padėtis yra Europos teigiamai įvertinta ir musų tarptautinė buklė nėra paskutiniųjų įvykių nei kiek susilpninta.

Suprantama kad tauta yra toks didelis kolektyvas jog, kaip ir kiekvienoje šeimoje gali atsirasti nepageidaujamų minčių. Musų tarpe gali būti tokių kurie dirbtinai kels nerimą ir sieks musų padėti silpninti.

Iš ankstyvesniųjų sukrėtimų atsimename kai kurie musų krašto piliečiai, pasidavę baimei ir netekę pusiausvyros, skubėjo realizuoti savo turta. Taip elgdamiesi tokie žmonės prisidarė sau ir pridavę valstybei nuostolių.

Šitokių balių, silpnavalių ir piktos valios nerimo kėlėjų saugokimes ir dabar. Jų nuotaiškos ir darbai siejasi ne su musų krašto interesais ir vengdami bei šalindamiesi jų tik stiprinsime savo pozicijas, kurios šiandien turi būti ypatingai tvirtos ir nesukrečiamos.

•INDIJOJE kasmet miršta po apie 70 milijonų žmonių. Išvaizduokit kasmet išmiršančią ten po tautą tokio didumo kaip Vokietiją! Tačiau Indija yra didelė, taigi joje ir gema dešimtakai milijonų kasmet.

TAUTINĖS TARYBOS DARBAI

REZOLIUCIJOS LIETUVOS REIKALAI

Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos valdyba savo specialiaame posėdyje Rugsėjo 11 d., Brooklyn, N. Y., priėmė ir skelbia visuomenei šią rezoliuciją:

Dabar kuomet kaimynų karo prošvaistės matosi Lietuvos padangėje, kuomet Lietuva pati susirupinusi savo nepriklausomybės išlaikymu ir gynimu, šiuo darome sekančius pareiškimus Amerikos Lietuvių visuomenei:

1. Raginame ir prašome visus Lietuvos sunus ir dukteris budėti savo tėvynės sargyboje, remti jos Apsigynimo Fondą ir būti pasirengusiais didesniems pasiaukojimams jeigu musų šaliai prisieitų susidurti karo lauke su priešais: prašome būti gatavais parodyti tokį pasisventimą ir atsidavimą savo tėvynei kaip buvo rodyta anose dienose, kuomet Lietuva parodė pasiryžimą atsteigti savo nepriklausomybę.

2. Atsišaukiame į Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Federaciją, socialistų ir komunistų kongresą ir į jų paskirus centrus, į Amerikos Lietuvių Vaizbos Butus ir visas pavienes organizacijas įsiekoti būdų sudaryti bendrą Lietuvos Reikalais Rūpintį organą, kad visi Amerikos Lietuviai būtų vieningai raginami savo tėvynės pavojaus valandoje parodyti savo nedvejojamą norą ir susirupinimą Lietuvos nepriklausomybę išlaikyti, kad visos jų duodamos aukos pasiektų tikrąjį skrymo punktą, ir kad būtų atmeta į šalį maži musų partiviškumai tokioje valandoje kuomet eina Lietuvos išlikimo klausimas.

3. Taryba bendradarbiaus ir palaikys artimą kontaktą su kitų srovių centriniomis organizacijomis ir dabar, iki dar nėra sudaryta vienas bendras organizacijos Lietuvos reikalais rūpintis.

4. Taryba palaikys tiesioginius ryšius Lietuvos reikalais ir bendradarbiaus su Lietuvos Pasitūtinioje Washingtono ir Lietuvos Konsulatais, bei kitomis instancijomis kokios reikale būtų Lietuvių tautos įgalios ar skirtos.

5. Tautinė Taryba pasisako už reikalavimą, diplomatiniais keliais, kad Lietuvai būtų grąžintas Vilniaus kraštas ir sostinė Vilnius, ir kviečia visus Lietuvius už Vilniaus atdavimą dirbti ir aukoti.

JUOZAS J. BAČIUNAS PAKVIESTAS REFERENTU AMERIKOS REZORTŲ KONFERENCIJOJE

SUVAŽIAVIMAS MONT-REALE

Prasidėjus Europoje karui, Suv. Valstijose ir Kanadoje veikianti Rezortų Viešbučių Asiacija nusprendė suaukinti keturioms dienoms savo konferenciją, sudarymui planų savo pramonės apsaugojimui nuo krizio, kurį gali atnešti Europos karo sukelta situacija.

Tam reikalui šaukiama konferencija įvyks Montreal mieste, Kanadoje, nuo Spalio 9 iki 12. Pirmoje konferencijos dienoje, pirmutinėje sesijoje, bus svarstoma Rezortų Viešbučių pramonės reikalai. Šitai sesijai referentus specialiai pakviestas Lietuvos, Juozas J. Bačiūnas, iš Sodus, Mich., savininkas Tabor Farm rezorto, kaip to pramonės specialistas. Ponas Bačiūnas išvyks į Montreal apie Spalio 5 d. Konferencijai pasibaigus, jei laikas leis, p. Bačiūnas atlankys Lietuvių kolonijos įstaigas, bet jei laiko truks tai skubės tiesiog namon, nes dabar jo rezorte eina didelis gyvumas.

Kaip matote, laikai keičiasi, ir žymiai jau pasikeitė. Rodos dar neseniai Lietuviai savo reikalams patarėjų įsiektojo tarp kitataučių, o šiandien jau Amerikonai sau patarėjais ir mokytojais kviečia Lietuvius. Ponas Bačiūnas rezortų pramonėje jau daug kartų mokino viešbučių operatorius kaip reikia pramonę vesti, ir jo patyrimai, kaip specialisto, įgijusio prityrimą per 20 metų operuojant savo rezortą, Tabor Farmą, jiems buvo naudingi.

TABOR FARM REZORTAS

Pono Bačiūno rezortas vadinasi Tabor Farm, nuo to kad pirmesnis jo savininkas turėjo pavardę Tabor. Vieta yra 9 mylių atstume nuo miestelio Benton Harbor, Michigan valstijoje, prie River Road vieškelio, gražioje lygumoje, ant kranto St. Joseph upės. Tai yra 160 akrų didumo ukė, kurios pusė užima ukiškos trobos, sodai, miškai ir ganyklos su dirbamais laukais, kuriuose auginama maisto produktai ir pašaras, o likusi žemės dalis naudojama rezolui. Prie vieškelio gražioje lygumoje, tarp didelių medžių yra didelis namas su daugeliu kambarių, įrengtų sulyg viešbučio reikalavimų, su visais patogumais. Už kelių žingsnių nuo šio namo yra virtuvė ir valgomoji salė, kurioje prie stalų telpa iki 100 žmonių. Čia vasarotojai

sueina valgyti.

Kiek toliau nuo valgyklos, toje pačioje lygumoje, tarp aukštų medžių stovi eilė vasarinių namelių, kurie viduje gražiai išdekoruoti, turi apšildymą, šiltą ir šaltą vandenį, maudynes ir kitus patogumus. Yra keletas vasarnamių be tokių patogumų, tiems kurie nori pavasaroti už pigesnę kainą.

Kitoje vieškelio pusėje tęsiasi golfo lošimo laukai su devyniomis skylėmis. Dienos metu vasarotojai golfo laukuose praleidžia laiką prie to sporto. Tankiai buna lošėjų partijos, kurioms už laimėjimus skiriama dovanos. Vakarais laikas praleidžiama prie namų visokiais žaislais, kartais moterys sulipusios ant šieno vėžimo važiuoja dainuodamos į laukus "pasivažinėti".

Vasarotojai čia prabuva vieni čielus mėnesius, kiti po kelias savaites, o dar kiti ilgiau ir trumpiau. Suvažiuoja čia pasiturtinti žmonės, profesionalai, pramoninkai ir šiaip žymiesni, pavieniai ir su šeimomis. Be nuolatinųjų svečių, šeštadienį popiečiaus privačiuoju daug "trumpabuvų" svečių vienai parai. Jie suvažiuoja iš aplinkinių apygardų: lošia golfa, pavakarieniauja, ir pernakvojė, praleidę sekmadienį, pavakarieniauvė keliauja namon.

Žydų Tabor Farmoje nepriimama.

VASAROJIMO SEZONAS

Iš Lietuvių mažai kas atvažiuoja, o kurie ir atvažiuoja tai tik dienai-keitai. Šiaip čia viešėti beveik vieni Amerikonai.

Vasarojimo sezonas prasideda Gegužės mėnesį ir tęsiasi iki rudenio. Seniau sezonas baigdavosi pradžioje Rugsėjo, bet šiuos met baigsis tik su pirma Lapkričio diena. Tai pirmusyk toks ilgas vasarojimo sezonas Tabor Farmos rezorte, kaip senai jį valdo p. Bačiūnas. Lygiai pirmas toks įvykis šiame rezorte kad vasarotojai šiuosmet pradėjo sau vietas rezervuoti sekančiai vasarai, išanksto. Rezervacijų kitam sezonui yra užkurdavęta virš 70.

Smagu matyti kad musų tautiečių gražiai sekasi vest tokią šviesią pramonę. Smagu prisiminti dar ir tai kad kas tik nukeliauja į Tabor Farmą, visi patiria malonumą, nes sveatingas šeiminkas ir jo ponia kiekvieną malonai priima.

DD.

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS



Kur banguoja Nemunėlis, Kur šešupė miela teka, Ten pakrumėjo du žemaičiai Susitikę šneka:

"Lenkams reik dabar Jogailos, Ar kito Pilsudskio, Nes be Lietuvos vadovo Lenkai ein' ant suskio!"

VOKIETYS ir Rusas pasidalino Lenkiją — Vokietys pasiėmė anglį ir geležį, o Rusas balas.

Aš išmoviau puskvortelę, Alučių pavilgiau; Ir nustyro mano akys — žiuri iš padilbų.

KAIP LENGVA musų kunigų žieisti! Konsulas Budrys tik suminėjo Šliupo vardą, ir Kunigų Vienybė visur "išpublikavo" pareiškimą jog kunigai buvo "begalo žieisti".

Kas būtų nutikę jei gerb. konsulas būtų suminėjęs Velnio, Dievo priešo vardą....

Jei vyras myli merginą — Tai jo biznis.

Jei mergina myli vyrą — Tai jos biznis.

Jei jiedu apsiveda — Tai jų biznis.

Buti gudriu durnium — Tai gerb. Asilo biznis.

DU berniukai kalbasi: — Mano tėvas policmonas. O ką tavo tėvas daro? — Ką tik jam motina įsako!

PUSTAPEDIS Margutyje duoda gerų patarimų Pabaltijo valstybėms:

Tylėk, Lietuva, saugok litą, Nekiškies nosies prie ugnies, Laikyk savo neutralitetą, Žiurėk katrię katruos suries.

Dainuokit, Latviai, apie Rygą, Į jurą kojas mergdami, Nekiškiet Rusams savo špygą, Nes gausit bėgti verkdami.

Moderniška patarlė: Durnas kaip Prusas, kuris submarinu išplaukdamas pasiėmė parašutą.

— Ko tu, Jonai, susiraukęs? — Nagi radau receptą kaip pasidaryti naminio alaus, o neturiu namų!

Smarki buvo musų Ona: Siautė ji be saiko — Visiems buvo gardaus juoko Kai sus'laukė — vaiko!

V.

NAUJOS DAINOS

(šias dainas dabar Lietuviai dainuoja lankydami Sovietų paviljoną Pasaulinėje parodoje):

I

Stalinas Hitlerį Pakšt pabučiavo — Už tokį drąsumą Ukrainą gavo!

II

Stalino Daina

Aš ne gert atėjau, Ne uliot atėjau, Ale Vilnių, slauunų miestą Pasiimt atėjau! Supa Garba.

KODEL? KODEL?? KODEL???

Čikagos komunistų Vilnis: Rugsėjo 19: Sovietai atiduoda Lietuvai Vilnių!

Rugsėjo 20: Sovietai Atiduoda Lietuvai Vilnių!

Rugsėjo 21: Sovietai atiduoda Lietuvai Vilnių!

Rugsėjo 22: Sovietai atiduoda Lietuvai Vilnių!

Rugsėjo 23: Kas dabar vyksta teritorijose kurias užėmė Raudonoji armija? Kas bus Vilnijos krašte? Kodel Lietuvos valdžia svyruoja ir delsia Vilniaus pasiėmimą?

Nabagė Vilnis stenėjo per kelias dienas, užslėpimui Maskvos grobiškumo ir skelbė jog Stalinas "atiduoda" Lietuvai Vilnių. Dabar pajuto kad jo kio "atdavimo" iš Maskvos grobių nebuvo ir nebus, pakaitė savo natą ir uodegą pabrūkus į tarpkojį klausia: "Kodel neina pasiimti Vilnių?"

Todel neina kad ten įsteigta teroristika valdžia, kad ten sugrasta didelė raudonoji armija, kuriai gal būt įsakyta tykoti, kaip greit Lietuva bandys imti Vilnių, raudonoji armija turi pulti Lietuvą ir paskelbti pasauliui buk "Lietuva prašius raudonuosius paimti ją į savo "apielką"....

Maskvos kruvinai carai paruošė Lietuvai spąstus, o musų rudenukai Amerikoje nori pastumti Lietuvą į juos lysti!

Kur tie musų veidmainiai dės savo akis dabar, po eilės metų skelbimo jog Sovietai esą didžiausi Lietuvos ir mažų tautų "užtarėjai"....

ISTEIGUS Vilniuje sovietus, atėjo proga Bimbai, Pruseikai ir kitiems važiuoti tenai pamokyti Lietuvius kaip valdytis. Čia Amerikoje jie net per daug pamokų davinėjo Lietuvai ir jos žmonėms.

Bet ar tie draugučiai ten važiuos? Jiems geriau čia, toli nuo Stalino, Maskvos sandvičius valgyti, negu ten būti ir kasdien tikėtis "likvidacijos".

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagarčio leidžiamą muzikos žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2.00. Prisiųskit 10c pašto ženkleliais, gausit vieną numerį pamatymui. Antrašas:

"MARGUTIS"

6812 So. Western Ave. Chicago, Ill

DIDELĖ LIETUVIŠKA

VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy

1117 East 79th Street

(Kampas Pulaski Ave.)

Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo aštraus užsienėsio Reumatizmo, nuo įvairių žaizdų, dedervinių, vidurių nevirsimo, užkietėjimo, kosulio, kataro, lytiškų nusilpnėjimų, visokių lytiškų ligų, nerviškumo, nemigės ir kitokių.

C. Pakeltis Vaistinė

1117 E. 79 St. Cleveland, O. Telefonas ENd. 8533

Vaistinė atdara 7 dienas savaitėje.



ŠVENTOSIOS UOSTO vaizdas žiurint į jurą nuo kranto. Tolumoje matosi pietinis ir šiaurinis molai. Pietinis molas jau yra nutiestas gliai į jurą ir iš tos pusės nėra pavojaus kad uostą smėlis užneštų. Sykiu su uostu sparčiai auga ir šventosios miestas, kuris žada virsti grynai Lietuvišku žvejybos, prekybos ir pramonės centru.

VIETINĖS ŽINIOS

Patartina Patiems Mokytis Krikščioniškai Gyventi

Nabagas "Elzė", bijodamas savo vardu net ir spaudoje išsireikšti, ne tik kad bijo susitikti "sava" gatvėje, pradėjo siūlyti kitiems eiti į katalikų bažnyčią ir likti gerais žmonėmis. Bet matyt katalikų bažnyčia jam pačiam jokios naudos nedavė, nes belandžiodamas po bažnyčią nesimokino dorai gyventi, o tik žmones išnaudojo. Atsidėkodamas Clevelando katalikams kurie jį į mokyklą išleido, čia apsigyvenęs išardė katalikiško jaunimo organizaciją, suardė katalikiškų draugijų sąryšį, ir kai geri katalikai pradėjo reikalauti atgrąžinti jo mokslui skolintus pinigus, jis pradėjo juos bolševikais apšaukti, o ant galo ir pasiskelbė bankrutu.

Dabar jis jau nepriklauso prie jokios katalikiškos draugijos.

Su gerais katalikais Clevelande visi gražiai sugyvena ir jokių nesusipratimų nebuna, tačiau ir katalikai kentės iki tol kol jų tarpe slėpėsi toli.

Elzė, prilipęs liepto galą, šaukiasi nors vieno mėnesio paliaubų. Tamsta senai jau turėjai apleisti šią gražią koloniją, tada būtų viskas ramu. Kie Elzės ir Granitai. Visas jų "veikimas" tėra slėpinėjimas tarp jiems tikinčių katalikų ir skleidimas melų apie tautininkus ir tuos katalikus veikėjus kurie nori išvieni dirbti tautininkus darbus.

Tie kurie siūlo kitiems tapti gerais katalikais ir skaityti šventųjų gyvenimus privalo patys perkratyti savo sąžinę, atsisteisti su žmonėmis, liautis melagystėmis vieną Lietuvį prieš kitą kurstyti, liautis išnaudojus tamsius mūsų žmones katalikiškų vardu.

Elzė ir savo "gazietelę" įsteigė tik tam tikslui kad turėtų kur pasmeigt ir užkabint tuos žmones kurie nori rimtai Lietuvišką gyvenimą Clevelande tvarkyti.

Elzė ir Granitai mano kad toji gazietelė reikiant prieš kitus ims ir užreks savo praieitį ir žmones užmirš jų "griekus". Žmonės greičiau užmiršta gerus darbus, bet blogus ilgai atsimena. Taigi, tokiais darbais atsižymėję vyrukai turėtų pasitraukti iš Lietuvos tarpo ir liautis darę skriaudą tikėjimui save katalikais vadindami. Žinantys.

KAIMYNIŠKOS UŽEIGOS



BLACK CAT CAFE

Night Club

4058 ST. CLAIR AVE.

(Atidara iki 2:30 ryto)

Muzika Penktadienio ir šeštadienio vakarais

JUZE ir ANTANAS ČIAPAI, Sav.

HAN'S CAFE

PARANKI UŽEIGA

Užkandžiai — Alus iš Krany

Šešios Bowling Alleys

John Schweizer, Prop.

5325-27 SUPERIOR AVENUE

Prie E. 55th St. (14)

ENDicott 8908

K. STONIS RESTAURANT

Lietuviška ir Rusiška Importuota Degtinė

Skanus Lietuviškas Skilandis Pietums laike švenčių

Vieta kur sustoja kitų miestų pravažiuojanti Lietuviai.

6824 Superior Ave.

MAIN AVENUE TILTO ATIDARYMAS

Apie 2,500 inžinierių ir darbininkų kurie pastatydino didįjį Main Avenue Tiltą, užkviesti maršuoti su kariuomenės kuopos ir kitų viešų organizacijų palydėjimu, milžiniškame parade atidarymui naujo \$7,200,000 vertės tilto, Spalių 6 d. Paradas susidarys nuo 7:30 val. vakare prie City Hall ir maršuos į vakarus Lakeside gatve, per tiltą iki jo galo ties West 28th gatve, kur atsibus dedikacijos iškilmės.

Brig. General L. S. Connelly yra pirmininkas parado komiteto. Organizacijos kurios nori parade dalyvauti gali susisiekti su Generolu Connelly telefonuojant Bedford 671.

Vėliau vakare bus fajerverkai ir kariuomenės demonstravimas gynimo tilto nuo atakų iš oro. Po parado, kuris tikima baigsis apie 9 vakare, dedikacijos ceremonijos atsibus nuakirpimu juostos, ką atliks Apkritis komisijonieriai Joseph F. Gorman, John F. Curry ir James A. Reynolds.

Joseph F. Gorman bus ceremonijų vadas. Kalbės apskrities inžinierius John O. McWilliams ir tikima aukšto svečio iš Washingtono. Williams prižiūrėjo visa tilto statybą.

Dalyvaus Gubernatorius J. W. Bricker, Mayoras Harold H. Burton, kitų kelių miestų ir miestelių mayorai ir šiaip žymių syčių.

Idomus faktai apie tiltą

Pats tiltas kiek jis persimet per Cuyahoga upės slėnį yra 2,520 pėdų ilgio; tilto ilgis su privažiavimais — 8,000 pėdų. Tiltas plotis 82' pėdos. Tiltas rymo ant 10 paskirų atramų, per pačią upę atrama viena nuo kitos yra 400 pėdų atstu. Virš vandens tilto apačia yra 100 pėdų aukščio.

Tiltas turi šešias trafiko linijas — po tris į kiekvieną galą. Tiltui pastatyti sunaudota 24,000 tonų pilno ir apie 55,000 kubiškų jardų konkre-

to. Laikė didžiausio karščio ir smarkiausio šalčio, tiltas gali išsiplesti arba susitraukti 19 colių ilgio. Tiltas nutepimui sunaudota 16,000 galionų dažų.

Tiltas pradėtas statyti Gegužės 12, 1938 m., kuomet prakasta žemė.

Tiltas apšviestas naujos rūšies šviesomis.

Ant tilto galima sustatyti vienas prie kito 1,000 automobilių, kurių svoris su žmonėmis būtų 4,000,000 svarų. Gi tiltas gali atlaikyti tris sykius tiek svorio visišką saugumą.

NEATSARGUMO KALTĖ

Rašo George J. Matowitz, Chief of Police.

Jokis sveiko proto asmuo nedės pinigų ant to kumštoriaus kurį jo oponentas viršija svoriu 10 prieš 1, bet tikrai taip elgiasi pėkštėjai, kurie kėsina si pereiti skersai gatvės prieš trafiko šviesas laike didelio susigrudimo. Jie rizikuoja savo gyvastį ir stato savo svorį, kuris gali būti nuo šimto iki poros šimtų svarų, prieš automobilio svorį, kuris sveria tuksantų, du tukstančių ar daugiau svarų.

Koks sporto rašytojas galėtų spėti kad pirmame susikibime laimės tas kuris inėjęs į ringą be ginklo, o kitas ateitų su dideliu kuju. Tai būtų keista, betgi pasvarstykim kaip elgiasi žmogus kuris vaikšto gatvę pėkščias ir be jokio atsargumo išstato savo menką kuną prieš smarkiai važiuojantį pilno ir geležies padarą. Kadangi pėkščio greitis tėra apie keturios iki dešimtis mylių per valandą, jam proga pabėgti nuo smarkiai šaujančio automobilio užlekiančio ant jo yra mažą. Jei pabėgta tai tik dėl to kad vis laikas nuo laiko spėja pasprukti. Bet taip daugelis žūsta.

Šie yra tik keli įrodymai kokią mažą progą turi "moderniškių" dienų Dovydai" kasdieniniame trafike. Kodėl pėkštėjai yra taip neatsargūs paeina gal nuo to kad jų vaikščiojimo papročiai susidarė dar pirm negu automobiliai užėjo į sceną, tačiau tik pažvelgus į trafiko nelaimių rekordus gali suprasti kaip mažą progą jis turi tą viską nugalėti.

HIPPODROME

"The Rains Came"

Dėlei savo didelio populiarumo, šios filmos rodymas pratęsiamas dar vienai savaitei, pradant šeštadieniu, Rugsėjo 30, Hippodrome Theatre.

Joje vaidina žymūs filmų artistai Myrna Loy, George Brent ir Tyrone Power. Dalykas einasi apie baltųjų žmonių patekimą tolimoje Indijoje ir jų susitikimą ypatingose aplinkybėse.

Po šito veikalo, sekanti film Hippodrome Theatre numatyta linksma komedija su daug įvairumo, vardu "Fifth Avenue Girl". Ji bus pradėta rodyti šeštadienį, Spalių 7 d.

James E. Spagnola FLORIST

COMPLETE FLOWER SERVICE FOR ALL OCCASIONS

Novelty Vase Plants Rare Plants Cut Flowers (38)

Landscaping Rock Ponds Pristatom į namus. EN. 2330

5818 Superior Ave.

E. CHEKEY & SON

Expert Upholsterers

Mes apdengiam ir taisom visokių rakandus. Darom naujus sulgų užsakymo. 35 metų patyrimo. Paimam ir pristatom į namus. (37)

9803 Denison Ave.

Telef. WOODbine 9111

ROSEDALE PAPER CO.

6702 Superior Ave.

Vyniojamas Popieris,

Popieriniai Krepšiai,

Rišami Siulai reikalingi

krautuvėms, ir tt.

SAM PONGONIS, Sav.

HENDERSON 1919

MAYORO BURTON PRANEŠIMAS



HAROLD H. BURTON

Dabartinis Clevelando mayoras, Harold H. Burton, kandidatas nominacijoms tai pačiai vietai Spalių 3 d., šiaip sakio:

"Duokime ir toliau demokratijai Clevelande veikti.

"Neleiskime sugrįžti atgal į miestą tiems blogumams kurių atsikratėm.

"Per keturis metus Clevelando miesto valdžia darė pažangą. Mes apsirūpinom savo biednuomene, parūpinom darbus bedarbiams, palaikėm istatymus ir tvarką, apsaugojom Konstitucines piliečių teises, padarėm konstruktyvų progresą, prisilaikėm civilinės tarnybos istatymų ir išlaikėm savo valdžią laisvą nuo kyšių, grobiavimų, raketo, ir užvaldymo visuomeniškų reikalų privatiniais arba specialiais interesais.

"Teskim ir toliau pastangas padarymui Clevelando geresne ir saugesne vieta darbu ir gyvenimui."

Harold H. Burton kandidatuoją trečiam terminui į mayorus. Ištarnavo jau keturis metus tose pareigose ir yra remiamas išvien visų Clevelando didžiųjų dienraščių.

1917-19 metais jis tarnavo Suv. Valstijų 361-moj Infanterijoje, 91-je Divizijoje, su kuria buvo Francuzijoje ir Belgijoje. Clevelande gyvendamas, buvo nariu mokyklų tarybos, Ohio valstijos legislaturas, miesto teisių direktorium ir kitose pareigose. Mayoru buvo išrinktas 1935 metais ir toje vietoje tarnauja iki šiai dienai.

PAJIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato pajieškoti asmenys:

LINKUS Česlovas, iki 1938 m. gyveno Baltimore, Md. Jis iki šiol nėra atsiskaitęs už Liet. Šaulių Sąjungos laikraščio "Trimito" prenumeratą.

MACKEVICIENĖ - STANAITIENĖ Agnė, dor šių metų pradžioje gyvenus Brooklynne.

MELINAUSKIENĖ Ona, prieš kelis metus gyvenus nuosavam name Brooklyn, N. Y.

PATRENEKAITIS Jonas, dar žinomas pavardė Patrick, išvykęs į Ameriką prieš pat didįjį karą. 1924 m. gyveno Fort McKinley, Me.

PETKEVICIUS Bronius, prieš du metus gyveno Northampton, Mass.

POVILIONIS Jonas, 1923 m. gyveno New Yorke.

PUIDA Jonas, sunus Onos ir Petro, apie 50 m. amžiaus, prieš keliasdešimt metų gyveno Pittsburghe.

RAMANAUSKAS Feliksas, sunus Mykolo, 1922 m. gyveno Brooklynne.

RIMAS Pranas, į Ameriką atvyko prieš pat didįjį karą. Kilęs iš Armališkių k. A. Panemunės val., Kauno ap. Lietuvoje jam priklausio ukio dalis, kurią savinasi svetimi.

SABUNAS Vladas, 1922 metais gyvenes Brooklynne.

SLEGERIS Jurgis, prieš 7 metus gyvenes Cambridge, Mass.

TAMULYNAS Juozas, Amerikon atvykęs prieš karą ir pradžioje gyvenes Scranton, Pa., o vėliau persikėles į North Dakota.

TRAJONAS Antanas, 1920 m. gyvenes Pittsburgh, Pa. (West Pennsylvania Hospital).

UTMANAS Juozas (Utman Joseph), gimęs 1875 m., dar 1932 m. gyvenes Brooklynne. Manoma kad išvykęs į Lietuvą ar kur kitur.

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS

16 West 75th Street

New York City.

EVA'S

Dry Cleaning

Senas Drapanas padarom kaip naujas, išvalom ir sutaisom.

Paimam iš namų ir pristatom gatavus atgal.

EVA PETRAITIS

6702 Superior Ave.

Telefonas: HENDERSON 1919

Reikalauja Vyrų Kariuomenės Tarnybai

Navy Recruiting Stotis, Clevelande gavo paskyrimą priimti 44 vyrus per Spalių mėnesį, kurie dar nėra tarnavę kariuomenėje. Jie bus perkelti į U. S. Naval Training Station, Newport, R. I., išlaviniui laivyno gyvenimo pagrindinių reikalavimų.

Aplikantai turi būti ne jau-

nesni 18 metų amžiaus (primama aplikacijos tu kuriems sueis 17 metų ir 9 mėnesiai amžiaus) ir ne senesni 31 metų. Jie bus priimti šešių metų tarnybai.

Taipgi į kariuomenę ir laivyną priimama senesni vyrai kurie yra pirmiau tarnavę ir išstoje. Buvę nariai Army, Marine Corps, ir Coast Guard su gerais tarnybos rekordais primami jeigu atsakys kvotimams.

Platesnių informacijų galima gauti Navy Recruiting Stotyse esančiose pašto namuose Akron, Ashtabula, Canton, Cambridge, Marietta ir Sandusky, taipgi ir Main Station, Room 500, Federal Bldg., Cleveland, Ohio.

•TRAFIKO nelaimėje Clevelando srityje iki šios savaitės pradžios užmuštų skaičius pasiekė 71 asmenį. Pernai per tiek pat laiką buvo užmušta 90.

Balsuotojų Dėmesiui

NERAŠYKIT ROLAND H. ROBERTS VARDO KANDIDATU Į CLEVELANDO MIESTO MAYORUS NOMINACIJŲ BALSAVIME SPALIŲ-OCTOBER 3 D.

Delei tam tikrų įvykusių nesusipratimų.

LAPKRIČIO-NOV. 7 DIENĄ

ROLAND H. ROBERTS For Mayor Committee.
Al Frankel, Secretary.



COMFORT STAYS in the GAS HEATED HOME

Galėsit užmiršti savo furnaso darbą ir rupestį, ir turėti užtikrintą patogumą žiemos metu namuose kaip tik įsivesit gaso šilumą.

Gaso ir pilnutėliai automatiškai—viskas ko reikia tai tik uždegti jį ru-deni, ir užsukti pavasarį. Nežiurint koks bus lauke šaltis ir audros jįs busit užtikrinti patogia, smagia šiluma viduje.

Automatiškas gaso furnasas daug geriau pajunta temperatūros permainas negu jįs pats—jis ir atsiliepia automatiškai. Taigi, su vienoda, lygia šiluma jįs neturėsit jokio temperatūros kilimo ar puolimo, jįs šėima turės geresnę sveikatą, mažiau pagaus šalčių. Ir su švaria gaso šiluma turėsit mažiau darbo namuose—gasas nesudaro dulkių nei dumų. Jųs rakandai, langų užtiesalai ir visas namo vidus ilgiau bus švarus ir šiltesnis ilgiau laikys.

Švari, patogi gaso šiluma galima įvesti labai greitai ir lengvai daugumoje furnasų. Leiskit mums padaryti jįms apskaičiavimą kaip mažai tas kaštuos, ir paaiškinti plačiau apie patogumą kokio galit tikėtis iš gasu apšildomo namo. Jums už tai nebus jokių sąlygų.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

GAS

4 dideliems darbamams

Virimui • Vandens šildymui

Šaldytuvui • Namų šildymui

LIETUVOS MIESTELIAI MIESTAI IR ISTORIŠKOS VIETOS

VILKIJOŠ ISTORINIAI PAMINKLAI

PANEMUNIŲ GROŽIS

Palikęs Kauną, platus Nemunas tyliai vingiuoja vakarų link. Gražus Nemuno krantų reginiai nuolatos keičiasi, mirga. Neseniai pasiliko Kauno santaka su baltais bažnyčių bokštais ir sena pilimi ir štai prieš akis Nevėžio santakos gražus krantų skardžiai su Raudondvario pilies dantytais bokštais. Toliau antroje Nemuno pusėje raudonojo bebokštė Vytautinė bažnytelė — Lietuvos bažnyčių motina Zapyškyje. Čia atsiveria gražiausi panemunių vaizdai. Tolumoje glūdi tamsūs miškai. Dešinėje pusėje Nemuno linksmoji vasarvietė Kulautuva. Dar toliau aukštame Nemuno krante milga smulkus Vilkijs miestelis. Aukščiausioje miestelio vietoje stiepiasi į dangų du smailutėliai bažnyčios bokštai. Vilkijs bažnyčia Didžiojo karo metu laimingų būdu išliko nenukentėjus, kai tuo tarpu kitos panemunių bažnyčios buvo sugriautos arba gerokai apdaužytos.

VILKIJOŠ PRAEITIS

Senų raštų žiniomis, 1388 metais Jogaila ir Skirgaila ties Vilkijs sumušė Ragainės komituro Vigando vedamus kryžiuočius. Neužilgo kryžiuočiai Vilkijs pilį vėl užpuolė. Lietuviai negalėdami pilyje išsilaikyti, patys ją padegė ir pabėgė į miškus. 1391 metais kryžiuočiai Vilkijs pilį atstatė ir atidavė ją Vytautui, kuris tuomet ėjo kryžiuočių Didžiojo Mistro lydimas prieš Jogailą. Vilkijs gindama Kauno kelią nuo kryžiuočių dažnai budavo prieš naikinama, tik po Žalgirio mūšio atėjo ramesni laikai.

Karaliaus Stanislovo Augusto laikais, 1792 metais, Vilkijs miestelis buvo gavęs miesto teises. 1863-64 metais Vilkijs apeliokės miškuose laikėsi gausūs sukilėlių būriai, kariavę prieš Rusiją.

VILKIJOŠ PILIAKALNIAI IR KITOS ISTORINĖS VIETOS

Kalnuotos Vilkijs apelinokės ne tik gražios bet kartu ir įdomios savo istoriniais paminklais. Žymesnieji istoriniai paminklai yra šie: pilialkalnis, Svirnokalnė, Kartuvių pamin-

klas, senkapių ir akmenų gaudynės sodybų liekanos.

Viena gražiausių ir žymiausių Vilkijs istorinių vietelių yra pilialkalnis. Važiuojant didžiuoju panemunių vieškelio iš Vilkijs į Kauną pilialkalnio nematome, nes jis yra už aukštų Nemuno krantų kalnų ir miškelio užstoja. Pilialkalnį rasime už kilometro nuo miestelio, Jaučakių kaimo laukuose. Pilialkalnis aukštas, apvaliu viršum ir kiek pailgas. Kalnelis status ir del to sunkiai įlipamas. Dalis pilialkalnio apaugus krumeliais.

Senovėje šis pilialkalnis būvęs sunkiai prieinamas, nes jį iš trijų pusių supa gilūs šaltiniai upeliai ir girios. Čia pat šalia pilialkalnio yra Svirnokalnė kalva, kurioje, sako, vaidinasi senovės karžygių dvasios.

PASAKOJIMAI IR PADAVIMAI

Jaučakių kaimo seniausios gyventojas, 98 metų senelis Nagrockis, prisimindamas savo tėvų ir kitų senelių pasakojimus daug ko pasakė apie Vilkijs praeitį, nors tokie pasakojimai dažnai yra tik migloti padavimai. Čia paduodama tik vienas-kitas šio ir kitų senelių įdomesni pasakojimai.

Vilkijs vardas esąs kilęs nuo vilkų. Senovėje šioje apelinokės buvusios ištisai apaugusios didžiausiais miškais, kuriuose veisėsi daug įvairių žvėrių, bet per vis daugiau buvę vilkų, todėl ir ta vieta buvęs praminta Vilkijs.

Anot padavimų, Jaučakių pilialkalnį esą supylę kareiviai laike senovės didelių karų. Kalną pylę kepurėmis. Pilialkalnyje senovės laikais stovėjęs užkeiktas dvaras, kuris paskui nugrimzdęs skradžia žemės. Nugrimzdusio dvaro vietoj likus bedugnė kiuripė, kurion metus akmenį, girdėdavosi požemiuose duslus dundėjimas. Spėjama kad po kalnu esą požeminiai urvai nuo senų laikų.

Žmonių pasakojimu, prie šio pilialkalnio būvę dideli ginklų fabrikai. Čia buvusios liecinamos iš geležies ir vario 1863 metų sukilėlių patrankos, bombos ir kitoki ginklai. Taip yra manoma dėl to kad šioje vietoje ariant žemę užtinkama, kaž kokios iš akmenų su kalakėmis sumurtytos sienos, tai

esą buvusieji ginklų fabrikai. Seniau, prieš daugiau šimto metų, kada dar ir Nemunas būvęs žymiai siauresnis negu dabar, tuomet ties Vilkijs per Nemuną būvęs didelis medinis tiltas. Visas Vilkijs miestelis stovėjo dešiniame Nemuno krante, o bažnyčia — kairiame krante, už upės. Vėliau kaž kokie potviniai tiltą nunešė.

1930 metų pavasarį vienas Jaučakių kaimo gyventojas nurodė vietą kaimo laukuose netoli pilialkalnio, kur prieš keletą metų esanti atrasta senovės pagonių šventovė ar aukuro vieta. Aukuras būvęs sumurtytas iš akmenų ir degintų molinių plytų. Ant buvusio aukuro rasta pelenų, anglių, sudegintų kaulų liekanų ir kt. Aukurą kaimiečiai sugriovė, o jo medegą sunaudojo namų statybai. Tik vieną vienintelę išlikusią plytą kaž koks Kaunietis radęs ir išgabėjęs ją į Kauną.

(Sėkm.)

AKRON, OHIO

Visokios Žinutės

Rugsėjo 2 d. apsidė plė Viola Puišytė su vyru Lenkų tautybės; juos surišo šv. Petro parapijos klebonas Kun. Burgeois. Vestuvių apeigos buvo iškilmingos, bažnyčia buvo atitinkamai papušta. Jaunavedė yra duklė Kazio Puišo, kuris gyvena palei Akroną ant ukės. Ji kalba gražiai Lietuviškai. Linkim jaunavedžiams laimingo, gražaus gyvenimo.

Rugsėjo 8 d. apsidė jaunuolis Kostas Skurvydas, J. Noreikos posūnis, su svetimtaute mergina. Jis šymet baigė Akrono Universitetą ir gavo Mediną apskrities mokytojų vietą Lodį miesto aukštesnėje mokykloje.

Rugsėjo 11 d. mirė Vincas Bulevičius, 61 m. amžiaus. Palaidotas Rugsėjo 13 d.; pamaldos atsiuvo šv. Petro bažnyčioje, palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse. Bažnyčioje pamaldas laikė Lietuvos Kun. Ivauskas, klebono padėjėjas. Jis Lietuviškai pasakė pamokslą. Lydėtojų buvo daug, nes velionis Akrono buvo plačiai žinomas. Kitados jis toje pat šv. Petro bažnyčioje prie Kun. Janušo ėjo vargoninko pareigas ir su visais gražiai mokėjo sugyventi. Jis per 22 metus gyveno prie Birutos gatvės. Liko žmona, Ona, du sunai, Alfonsas ir Vincas, ir trys dukterys, Margarita, Juzė ir Matilda. Chicagoje gyvena sesuo, kuri iš priežasties nesveikatos ir laidotuves neatvyko, tik atsiuntė gėlių vainiką. Pittstone, Pa., gyvena jo brolis Antanas Bulevičius.

Velionis iš Lietuvos paėjo Seinų par. ir apskrities. Amerikoje išgyveno suvirš 30 metų.

Pas Norkus ir Andriuskevicius lankėsi jų žmonių sesuo, Marcelė Liepinė, iš Voregan, Conn., su sunum ir jo žmona. Trumpai pavišėję iškeliavo į savo miestą. Jie gyvena ant ukės ir yra Dirvos skaitytojai.

S. Rutkauskas su sunum Viktoru lankėsi Clevelande pas savo švogerius Ragauskus ir Podziunus. Apžiūrėjo Lietuvių Kultūrinį Darželį ir kitų tautų darželius. Sako, Lietuvių Darželis yra gražiausias iš visų.

S. Rutkauskas yra ilgametis Dirvos skaitytojas.

J. Tamošauskas, Stasio Tamošausko sunus, išvažiavo į Chicago pas savo brolių.

Pas J. Kavaliauskus lankėsi iš Michigan ir Indiana valstijų jų duklė Ona, kuri senai kaip buvo mažiškas savo tėvus, ir duklė Elzė, ir Jonas. Pavišėję pas tėvus išvažiavo namon.

Šio šeštadienio vakare, Rugsėjo 30, SLA. 198 kp. rengia balių pagerbinui naujų ir SLA. įstojusių narių. Sako, bus visokių pamarginimų; įžanga baliu pigi; prasidės nuo 6:30 val., atsiubus Bavarian hall, 546 Grand st. Prašo visus vietas Lietuvius dalyvauti.

Kalnas.

“Dirvai” išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — įdekit į laisną \$2 ir “Dirva” lankys jus ištisą metų.

AMERIKOS Legionas, susidedantis iš pasauliniame kare dalyvavusių vyrų, savo suvažiavime Chicagoje prašo Kongresą kad Europinio karo metu posėdžiautų ir žiūrėtų šalies saugumo reikalų. Taipgi ragina kad būtų užlaikoma pilno didumo kariuomenė ir karo laivynas.

RUSIJOS apsiėjimai labai sumaišė Amerikos radikalus: jie nespėja vieno pasielgimo išteisinti, kaip iškyla kitas. Amerikos komunistai skelbė kad jie palaikys Lenkijos pusę po to kai Stalinas su Hitleriu susitarė. Bet ir Sovietai pradėjo pulti ir grobti Lenkiją, komunistams prisiėjo rasti pateisinimą tam pasielgimui.

KARO ATMOSFEROJE

Papasakojus apie Vilnijs Lietuvių persekiojimus, kankynes ir uždarymą Lietuviškų mokyklų, knygynų ir net bažnyčių kuriose buvo Dievas garbinamas “paganska” kalba, čia gimęs, augęs ir mokslus ėjęs Lenkas gydytojas, pečiaiis patraukęs pareiškė:

“Bet mes apie tai Lenkiškuose laikraščiuose nieko panašaus neskaitytome. Mums tik sakė kad Vilniuje gyvena Lenkai, ir kad Lietuviai nori jį pasisavinti. Pasirodo kad Europos Lenkai, nors ir yra mano rodakai, reikia pripažinti, jie ne tik kad yra prasti diplomatai ir karvedžiai, bet ir nežmoniški biurokratai”.

Per radio pranešus kad Vokietijos, Rusijos ir Lietuvos diplomatai svarsto Vilniaus likimą, vietinio miesto Lenkas kunigas savo bažnyčioje, kuobjauriausiai žodžiais iškeikė Lietuvius ir po didžiausia nuodėmė uždraudė Lenkams pas Lietuvius ką nors pirkti.

Dabar, vietiniai Lietuviai negali suprasti to kunigo užsiuolimo ant Lietuvii. Vieni sako kad tai yra Lenkiško “kulturingumo” apetitas; kiti tikrina jog tai bus katalikystės vado “brolis” perlas.

Tačiau, kaip ten būtų, yra aišku tas kad ką Dievas nori nubauti tam pirma protą atima!

Pasirodo kad Hitlerio smugis ne tik kad suskaldė Lenkų valstybę, bet labai palietė ir viso pasaulio Lenkų sąžinės moralę — atvirai sakant, smarkiai sutrenkė jų smegenines.

Juk, jei Vilnijs pateks Rusijai, ar “broliams” Lenkams bus sveikiau?!

Bernadukas.

BALSUOTOJAMS PRANEŠIMAS

Nerašykite vardo balsavimų laisvėje kandidato ir mayorus Roland H. Roberts, kaip buvo pranešta pirmiau, nes tas pranešimas tyko iš nesusipratimo. Roberts vistiek yra kandidatas į mayorus ir jo vardas išraižyti bus reikalinga tik galutinose balsavimuose Lapkričio 7 d. Roberts pasirvęs išvirsti Cleveland Railway Co. problema tuoja, jei tik bus išrinktas mayoru.

Numazins miesto administracijos kaštus, sutvarkys išmatų suolektavimą kas savaitę reguliariai, nelaukdamas tikslai kada artinasi rinkimai. Pertvarkys miesto bedarbių šėlpimą, gelbės industrijoms rasti darbus ir visais kitais atžvilgiais tarnaus visai miesto visuomenei.

ADAM J. DAMM KANDIDATAS Į MAYORUS

Senai žinomas Clevelandietis visuomenės veikėjas, Adam J. Damm, kandidatuoja į Demokratai partijos mayoro vietą. Jis yra teisingas, drąsus ir gabus. Jis yra gimęs ir augęs Clevelande, dabar gyvena 6012 Superior ave. Jis buvo miesto taryboje per 12 metų iš 23 wardo, ir tose pareigos budamas pravedė eilę žymių miesto įstatymų. Jisai buvo miesto išdinkininkas per šešis metus ir gerai pažysta Clevelando finansines problemas. Dabartiniu laiku jis yra vyriausiu kasierium County Clerk's ofise.

Adam J. Damm yra draugingas ateiviams ir jiems gerai žinomas.

JOHN E. O'DONNELL Į MAYORUS



JOHN E. O'DONNELL

Artėjant miesto valdybos rinkimams Clevelando piliečiai ir taksu mokėtojai turi progą išrinkti mayoru žmogų kuris pasižymėjęs savo darbais viešoje tarnyboje.

Jis yra John E. O'Donnell, Clevelando Mokyklų Tarybos narys. Kuomet O'Donnell ir jo sandraugai užėmė mokyklų taryboje vietas šeši metai atgal, jie rado miesto mokyklų sistemą didžiausioje suirutėje. Dėl to mokiniai negavo atskaitos naudos iš savo mokslo.

Mokyklų finansinė sistema taip pat buvo liudnoje padėtyje. Po agresinga O'Donnell vadovystės visas tas vaizdas pakeistas į geresnę pusę. Po kelių metų sunkaus darbo, mokytojų upas buvo pakeltas, pradėta statyti ir pastatyta daugiau mokyklų patalpų, finansinė padėtis sustiprinta, ir dar sutaupyta taksu mokėtojųms tukstančiai dolarių. Kitas darbas kurį O'Donnell atliko tai atidarymas durų savo miesto mokytojųms gauti progos mokytojauti. Pirmiau Mokyklų Taryba priimdavo mokytojas iš kitų miestų. Šiadien diduma mokytojų yra iš paties Clevelando ir apelinikių. Šiadien, O'Donnell pasidarbavimu, mokytojų vietas gauna visos mokytojos nežiurint jų tautybės, bi tik tinka užimti tas vietas ir turi progą gyventi savo mieste.

Jo šešių metų patyrimas Mokyklų Tarybos vadovavime suteikė jam progą apsiapžinti su miesto reikalais tiek kad jis turi gana patyrimo užimti Clevelando mayoro vietą. John E. O'Donnell nėra svetimas Clevelandui: jis čia gimė ir mokinosi. Jo pažinimas miesto reikalų geriausia parodomas jo darbas. Jis tarnavo ir tarnauja Mokyklų Taryboje neimdams jokio atlyginimo.

Tanės Clevelando mayoru, John E. O'Donnell gali užtikrinti visam miestui administraciją kuri bus atsakanti ir teisinga, kuri vykdys įstatymus ir žiūrės visuomenės reikalų.

MUSSOLINI SIULO TAIKYTIS

Roma, Rugs. 22. — Mussolini savo kalboje pasakė jog laikas būtų baigti karią ir neleisti išsivystyti dideliu, Europiniu karu.

Britai ir Prancuzai jam atsakė dar didesniu pasirengimu kariauti iki pergalės.

HITLERIS sumanė pasiųsti savo ambasadorių į Washingtoną, tikslu palaiykėti Amerikos draugiškumą ir atremti Britų-Prancuzų propagandą Amerikoje.

Dirvą galima išsirašyti už vieną dolarį — pusę metų.

VOKIEČIŲ minų suplaisymui vakarų fronte Prancuzai naudoja pulkus kiauilių, kurias paleidžia pirma kareivių. Kiaulės buna suplaisinamos. Vokiečiai iš gailėsčio net verkia, nes jiems mėsos taip mažai.

Prancuzai paėmė apie 80 Vokiečių kaimų ir miestelių vakarų fronte.

SAKO NUŽUDĖ. Žymus Vokietijos Pulk. Gen. von Fritsch žuvo Lenkų fronte. Lenkai praneša kad jis žuvo ne mušyje, bet Hitlerio agentų nužudytas. Vokiečiai jį iškilmingai palaidojo. Von Fritsch buvo vyriausias Vokietijos kariuomenės vadas prieš Hitlerio užėjimą.

ADAM J.

DAMM

Demokratų kandidatas

MAYOR

Balsavimai Spalių 3



Išrinkit

JOHN E.

O'Donnell

(Narys Cleveland School Board)

Mayor

Balsavimai
SPALIŲ-OCT. 3

John E. O'Donnell for Mayor Committee, Ray Martin, Sec'y.



Palaikykit švrią valdžią

BALSUOKIT UŽ

HAROLD H.

BURTON

IŠRINKIT VĖL BURTON MAYORU



Primary balsavimai, Antradienį, Spalių 3

Tikri Lietuviški Pyragai Vestuvėms



PR. KUNCAITIS
Savininkas ir Kepėjas

4023 E. 141 ST.

Telefonas WASHINGTON 3227

Kepa skanią Lietuvišką Ruginę Duoną, šviesią baltą Duoną, visokius Pyragaičius, Pyragus Vestuvėms, Balias ir privatiškiems naminiams pokiliams. Pristatymas greitas.

VISADA PRAŠYKITE NEW DEAL DUONOS

Pristatom tiesiog į namus ir parsiduoda jūsų maisto krautuvėse

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Lietuvių Direktorius
IR BALSAMUOTOJAS

6522 Superior Ave.

HENDERSON 9292

The Wilkelis Furniture Co.

Rakanų Krautuvė

6307-11 Superior Ave.

ENDICOTT 2343

N. A. WILKELIS
Sarininkas

JURGIS ARBUCKAS
Vedėjas

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ) — Laisnuota Laidotuvių Direktorė

Vežimai ligoniams pervežimui ir ligonbučiams.

Kambariai pašarvėjimui leidžiama naudoti nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENDICOTT 1762

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

Telefonas: Ofiso MAin 1773

Namų KEamore 4740-W

Norėdami pigiai pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit už pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairius apdraudus-insurance reikaluose.

Perlu ir parduodu bankines knygeles, sutaisau paskolas pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Vilniaus Paminėjimo Diena

Programas atsibus Lietuvių Salėje Sekmadienį, Spalių 8 d.

Vilniui Vad. Sąjungos skyrius rengiasi šymet prie kitokio paminėjimo Vilniaus užgrobimo. Štai per 19 metų laiką savo vergijoje Vilnių Lenkai, kilus karui su Vokiečiais, tapę sumušti ir bolševikų ir nazių suplėšyti, neatsilaikė, ir mūsų sostinę užgrobė Sovietų Rusijos armija.

Per 19 metų liudėję, ar šymet rodysim didžiausią karmą komunistai įveda savo tvarką tenai? Ar dar atkakliau protestuosim?

Lietuviai Vilniaus neišsižadės, taigi jo netekimą minėsim mes ir šymet. Paminėjimo vakaras su dainomis, kalbomis ir kitokiais pajavairinimais atsibus LIETUVIŲ SALEJE, sekmadienį, Spalių-Oct. 8., pradžia 5:30 val.

Kad kuodaugiau žmonių susirinktu į salę, įžanga padaryta iki 25c. Vaikams dykai.

Visi kaip vienas eikim išgirsti naujausių žinių apie Vilnių, kurių iki tos dienos gausim dar svarbesnių ir naujesnių.

Kalbėjo Kun. Coughlin

Ketvirtadienio vakare, Rugs. 28 d., 8 val., Clevelando miesto auditorijoje kalbėjo Kun. Chas. E. Coughlin, pragarsėjęs radio kunigas. Su juo buvo kiti kalbėtojai. Jie kalbėjo šiuo laiką naujais klausimais ir palietė Amerikos išikišimo į karo pavojų galimybes.

Peiliu perdurė Žmona

Kondaktorius McCarthy, susipykęs su savo žmona, Ona, kuri pasirengė jį aplėisti ir divorsuoti, sekmadienį ją išnandą peiliu perdurė prie savo namų, 950 Ida st. Ji nuvežta ligoninėn kritiškioje padėtyje. Po tokio pasielgimo vyras pasidavė policijai.

Pažystantieji sako kad Ona yra Lietuvaitė, buvus Marozaitė, tik 22 metų amžiaus, vedus jau su antru vyru.

•BANKRUTUOJA. Consolidated Press & Printing Co., didelė spaustuvių kuri leido Vokišką ir Vokišką dienraščius, šiomis dienomis bankrutuoja. Tokių didelių ir kulturingų tautų du dienraščiai nepajėgė išlaikyti vieną spaustuvię. Tiedu dienraščiai suėjo į vieną spaustuvię keliolika metų atgal, kai ir tuomet jau jiems nesisekė.

•WITT, kuris tankiai daro truksmus tam tikrais miesto tvarkos klausimais, kuriuos jis kartais sprendžia gerai, kartais ne, šiuo atveju, sekmadienį sušaukęs viešai susirinkimą reikalavo kad tuoj būtų panaikinta savaitiniai gatvėkarių važinėti pasai. Jis yra apie 70 metų senis.

•OHIO VALSTIJOJE siūloma praveisti senatvės pensijos įstatymą, kuriuo būtų mokama po \$50 mėnesiui kiekvienam sero amžiaus asmeniui. Tai sumanymą iškėlė Kun. Bigelow, iš Cincinnati. Tačiau priešingieji tam planui tikrina kad to įvykinimas valstijai atsieitų po virš \$300,000,000 metuose, todėl esąs negalimas.

Pilietybės Reikale

Kurie Lietuviai nežino savo atžaviavimo dienos ir laivo kreipkitės į Dirvos agentūrą, jums bus pagelbėta tai surasti. Taipgi norintiems išpildyti savo reikalą kreiptis penktadieniais ir šeštadieniais.

(Šis patarnavimas atliekamas tik vietiniams, kurie gali asmeniškai atsilankyti į Dirvos agentūrą.)

ISSIDUODA KAMBARIS

Lietuviškoji šeimoj, vienam ar porai vyrų, gražiai įrengtas su visais patogumais. Kreipkitės tuoj.

(40)

986 E. 79th St.

DIRBTUVĖS DIDINAMOS, DARBAI GERĖJA

Republic Steel Corp., plieno išdirbystė, praneša kad savo įstaigų padidinimui ir pagerinimui Clevelande ir kituose miestuose skiria tris milijonus dolerių. Ši kompanija turi didelės plieno išdirbystės Clevelande, Cantone, Warren, Buffalo, Youngstown ir kitur.

Rudeniniam biizniui pakilus, daugiausia dėl padidėjusių karo reikmenų užsakymo, darbai Clevelande pradėjo taisyti ir emė mažėti našta WPA darbų, taipgi apmažėjo šelpiamųjų eiles. Rugsėjo pradžioje pašalponis palaikytą 28,500, iki Spalių pradžios sako skaičius sumažės iki apie 25,000.

Daugelis buvusių bedarbių, nuskirtų eiti į viešus darbus, šiuo laiką jau nepasirodė kuomet buvo pašaukti, nes sugrįžo į savo darbus privatinėse įmonėse.

Daug Clevelando industrijų yra pilnai pasirušusios pradėti karo reikmenų gamybą, po didele slaptyste. Kaip tik bus Kongreso atšaukta ginklų pardavimo draudimas, šios išdirbystės visu smarkumu imsis gaminti karo reikmenis parduoti Europos kariaujančioms šalims.

Darbininkų samdymo biuras gauna reikalavimų iš dirbtuvių tam tikrų rusių darbininkų. Sako nuo Rugsėjo mėnesio Clevelande į privatinės industrijas paimta per 10,000 darbininkų daugiau.

Chase Brass Co., American Brass Co. ir White Sewing Machine Co. pakėlė savo darbininkams mokestį po 5 iki 10 nuos.

Clevelando Liet. Vaizbos Buto Veikimas

Clevelando Lietuvių Vaizbos Butas, savo susirinkime Rugs. 24, išsklausė delegatų raportus iš Ekonominio Centro suvažiavimo, nutarė kviesti į savo organizaciją daugiau biizniierių ir profesionalų Lietuvių, rengia Clevelando Lietuviams didelį balių su daug dovanų, ir paaukojo \$10 Lietuvos paviljono parėmimui New Yorke.

ISLEISTUVĖS

Šį sekmadienį, Spalių 1 d., naujos parapijos salėje, nuo 6 val. vakare, atsibus išleistiuvė vakariene Kun. D. K. Širvaičiui. Kurie dar norėtų dalyvauti privalo pasiskubinti įsigyti bilietus tuojau, nes tą pačią dieną gali būti pervėlu.

Komitetas.

AUKA DARZELIUI

James Marks iš Detroito, su žmona grįždami iš New Yorko parodos, sustojo Clevelande ir apsilankė Lietuvių Darželyje. Po to atvyko į Dirvos redakciją, pasakojo kad jiems musų Darželis labai patiko, ir paliko auką \$1.

Kelionėje aplankė Pittsburghą ir kitus miestus. Jie yra Dirvos skaitytojai.

Devney Kandidatas iš 22-ro Ward

Joseph J. Devney kandiduoja į City Council ir ward 22. Jis yra Deputy Treasurer apskrities kasininko ofise. Yra patyręs viešose darbuose.

Devney, jeigu būtų išrinktas, pasiryžęs įvesti taip vadinamus "town meetings", kuriuose visi piliečiai galėtų pareikšti savo balsą ir pageidavimus apie miesto tvarkymo reikalus, iš kurių galėtų prisiklausyti ir pasimokyti miesto taryba ir valdyba.

ATSALO, BET TRUMPAM

Pirmadienį oras Clevelande staiga atšalo. Trečiadienio rytą anksti Clevelandą aplankė gausi perkunija su žaibais, ko neturėta visą vasarą.

Oras betgi pradeda atšilti ir žiemos taip greitai netikėt.

Lietuvos Paviljonui Parremti Pasiūsta \$53

Clevelando Lietuviai tik dabar didumoje sužinos kad puius Lietuvos Paviljonas Pasaulinėje Parodoje New Yorke po Lietuvių dienos tuoj būtų turėjęs užsidiaryti, nes Lietuvos valdžia, kuri paviljoną įrengė, susidurus su karo pavojais namie negalėjo daugiau pinigų į Ameriką siųsti.

Tačiau sumanę Lietuvos Paviljono vedėjai suskato parinkti iš Amerikos Lietuvių aukų išlaikymui paviljono atdarą nuo Rugsėjo 15 iki Spalių 31, ir Lietuvių garbė bus išlaikyta.

Gavę atsišaukimą paaukoti Lietuvos Paviljono išlaikymui, Clevelando Lietuviai, biiznieriai ir profesionalai ir šiaip geri patriotai greitomis sudėjo \$53 ir tie pinigai per Dirvos redakciją pasiūti Lietuvos Generaliniam Konsului Jonui Budriui New Yorke.

Prie parėmimo prisidėjo ir Clevelando Lietuvių Vaizbos Butas duodamas \$10. Keletas biizniierių ir profesionalų davė po penkį.

Aukotojų vardus skelbs pats konsulas.

Svečias iš Pittsburgho

Sekmadienį Clevelande lankėsi Clevelande Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro pirmininkas Chas. K. Pikelis iš Pittsburgho, pas tos pat organizacijos sekretorių K. S. Karpių aptarimui veikimo planų.

Abu jėdu buvo išrinkti į Ekonominio Centro valdybą suvažiavime New Yorke Rugsėjo 11 d. Jie aptarė pravedimą visų Amerikos Lietuvių Vaizbos Butų organizavimą, organizavimą naujų Vaizbos Butų, biizniierių ir profesionalų su visuomene artinimo planus ir kitus Amerikos Lietuvių ekonominį gyvenimą liečiančius klausimus.

Ponas Pikelis su nekuriu biizniieriais pasitarė apie Lietuvos prekių importo reikalus.

Su juo lankėsi jo žmona ir jų giminietė. Gryžo į Pittsburghą tą patį vakarą.

BOLŠEVIKIŠKA ŽINIA

Musų kaimyniška gazetėlė pereitame numeryje, pasinaudodama bolševikiška žinia, su džiaugsmu paskelbė buk kas tai "atiduoda Lietuvai Vilnių".

Žinias apie Vilniaus "atidavimą" ir Lietuvos valdžios "atsisakymą" jį imti platina komunistų spauda, darbininkų klaidinimui. Ji neturi priemonių pateisinti Stalino ir Hitlerio susidraugavimo ir sutartinio plėšimo Lenkijos bei grąsinimų mažoms bespėkėms kaimyninėms tautoms.

Lenkai Vienija Šelpimą

Clevelando Lenkai, kurie iki šiol veikė susiskaldę, taip kaip yra Lietuviai, po savo tautos didelės nelaimės pradėjo tartis suvienyti Lenkijos gelbėjimo darbą. Jie steigia bendrą Lenkijai gelbėti komitetą, kurio vadais ineina buvęs miesto teisejas Joseph F. Sawicki, Felix Matia ir kiti žymūs Lenkai. Lenkai turi surinkę šešis tukstančius dolerių Lenkijos žmonių šelpimui, bet pinigų išsiuntimą sulaukė iki gaus leidimą iš S. V. valdžios siųsti pinigų, nes mat Lenkija yra kariaujanti šalis, o Amerika laikosi neutrališkai šiame kare.

IDOMI PARODA

Didžiojoje salėje Clevelando geležinkelio stotyje, Terminal Building, surengta idomi paroda, kuri tesis iki Spalių 6. Ji surengta sąryšyje su paminėjimu 50 metų nuo to kai Tamas A. Edison išrado kineioskopą, kuris buvo pradžia judančių filmų. Toje parodoje tarp kita ko bus išstatyta rubai daugelio artistų kurie dėvėjo juos nekuriuose vėliausiose žymiose filmose. Taipgi kaip priedas bus ištisai rodoma sena iš 1933 metų filma, "The Great Train Robbery", kuri buvo pirmutinis padarytas apysakinis paveikslas filmoje.

Kiekvienas kas turi laiko gali užsukti į Terminal Tower ir pamatyti tą svarbią parodą.

Traveling in our Lithuania

BY ANNA KAPIUS

(Continued)

By the time our visit here in Gedračiai was over it was dark and we had to continue to Dubingiai, for that is where we will spend the night. We departed from Gedračiai thanking them and the generous Squire for the refreshments and reception in songs; many people gathered around the bus to see us off, perhaps wondering what our mission was.

On the hard boards which never bothered me, I was able to take notice of this building. It is a new summer tourist house for vacationists, for Dubingiai is fast becoming one of the favorite summer resorts of Lithuania. With the beautiful pine woods and refreshing countryside around a cool silvery lake, it is an ideal place for rest and relaxation. Here high on the top of a hill, from the balcony of the big house the view is breathtaking and fascinating. The lake winds in spots like a huge river, and disappears behind green foliage, to come back into view far beyond.

From here I could see the white wooden bridge come to view from behind a hill and gracefully stretch across a narrow strip of the lake. This was the bridge we crossed last night as we entered the grounds of the resort. Far off in the distance on the lake I could see two or three small boats that I knew contained some of our crowd, those who were the early risers and were anxious to breathe the fragrantly fresh morning air.

I too hurried out and down the hillside to the picturesque bridge to watch them as they slowly drifted back. Here I found a few of the crowd that had been swimming and they were on their way to find a boat, to go for a ride on this peaceful shimmering lake, and of course I went with them.

After a while of enjoying this sport, and the scenery around us we were called for breakfast which the kind village women prepared for us. After breakfast some of the crowd went for a hike which lasted perhaps a half hour. In this vicinity is where Mindaugas, later Zigmantas Augustas, Grand Duke of Lithuania. This was also the residence of the most powerful Lithuanian princes Radvilai of the 13th and 17th centuries.

Soon we were ready to leave peaceful Dubingiai for new adventure. We sang our songs of thanks and farewell to the kind villagers who received us with overflowing hospitality. Lieut. Ramanauskas and forester Bielunas were at the head of the committee who made this visit so delightful.

Our big bus rolled down the hill, and again over the picturesque bridge with white railings, and on to the road that was still muddy in spots. All of us were with renewed energy after a good night's sleep and a hearty breakfast, singing with the joy that cannot be expressed in mere words. This bus was our castle; our kingdom stretched far and wide, beyond the horizon far and wide, beyond the horizon.

TUESDAY — AUGUST 2

When we awoke this morning the sun was shining in all its brilliant glory, perhaps to dry the muddy roads for our trip. It was quite early, perhaps 6 o'clock, when the moving around could be heard. It was a case of some of the crowd anxious to get out for a early morning swim in the lake that we knew was here. Many of them were already out before the rest of us were dressed and packed for leaving.

After that most needed sleep,

on the hard boards which never bothered me, I was able to take notice of this building. It is a new summer tourist house for vacationists, for Dubingiai is fast becoming one of the favorite summer resorts of Lithuania. With the beautiful pine woods and refreshing countryside around a cool silvery lake, it is an ideal place for rest and relaxation. Here high on the top of a hill, from the balcony of the big house the view is breathtaking and fascinating. The lake winds in spots like a huge river, and disappears behind green foliage, to come back into view far beyond.

From here I could see the white wooden bridge come to view from behind a hill and gracefully stretch across a narrow strip of the lake. This was the bridge we crossed last night as we entered the grounds of the resort. Far off in the distance on the lake I could see two or three small boats that I knew contained some of our crowd, those who were the early risers and were anxious to breathe the fragrantly fresh morning air.

I too hurried out and down the hillside to the picturesque bridge to watch them as they slowly drifted back. Here I found a few of the crowd that had been swimming and they were on their way to find a boat, to go for a ride on this peaceful shimmering lake, and of course I went with them.

After a while of enjoying this sport, and the scenery around us we were called for breakfast which the kind village women prepared for us. After breakfast some of the crowd went for a hike which lasted perhaps a half hour. In this vicinity is where Mindaugas, later Zigmantas Augustas, Grand Duke of Lithuania. This was also the residence of the most powerful Lithuanian princes Radvilai of the 13th and 17th centuries.

Soon we were ready to leave peaceful Dubingiai for new adventure. We sang our songs of thanks and farewell to the kind villagers who received us with overflowing hospitality. Lieut. Ramanauskas and forester Bielunas were at the head of the committee who made this visit so delightful.

Our big bus rolled down the hill, and again over the picturesque bridge with white railings, and on to the road that was still muddy in spots. All of us were with renewed energy after a good night's sleep and a hearty breakfast, singing with the joy that cannot be expressed in mere words. This bus was our castle; our kingdom stretched far and wide, beyond the horizon far and wide, beyond the horizon.

Formal Cleaners Inc.



•Vyrų ir
Moteriškų
RUBŲ
Taisymas
Valymas

GREITAS
PATARNAVIMAS

Paimam visą darbą
iš jūsų namų ir
pristatom gatvės atgal.

Telefonuokite
Henderson 3050

J. Bindokas ir Sunai, Sav.
1194 East 79th Street

Fall Cleaning SPECIALS

LADIES' and MEN'S \$3.50
COATS RELINED

COATS
Ladies' or Men's

DRESSES
Silk or Wool, Plain

SUITS
Ladies' or Men's

SWEATERS
SKIRTS
HATS

Checker Dry
Cleaners
CALL
PO. 9799

13726 EAGLESMERE AVE.

Lietuviška Rubų Taisymo ir Valymo įstaiga

6820 SUPERIOR AVE. CLEVELAND, OHIO

BOXING SHOW

zon of green pines, blue sunny skies and glittering lakes. We began to talk of fairland, and soon we agreed to make it real. A castle and a kingdom without sovereigns is unheard of, so immediately this little band of wanderers decided to unite and create a strong and lasting kingdom.

A committee was named to take care of elections. Several candidates were named for the royal seat of the king and queen, ballots were passed and soon it was announced that the imperial Majesties of this kingdom are His Royal Majesty King Kuzmickis (our professor) his charming lovely queen, Queen Helena (one of the native girls who was our hostess). We had more fun as we watched the newly elected "monarchs" receive these high honors with modest and shy blushes. The chancellor and leader of all movements and activities was Balvas Ivanauskas from Detroit, because he knows endless numbers of songs and sings so well himself. His able assistant was Anthony Kacevicius, of Providence, R. I.

We have a king and queen, but they must be coronated. By this time we were passing another lake, we had begun to feel the heat of the early day, so the bus stopped, and we all got out to take a swim to cool off, and here we crowned our beloved monarchs with wreaths of beautiful white water lilies, that were abundant in this lovely lake. Not only did we crown them, but ourselves too. We made wreaths for our heads, and chains around our necks. We decorated our castle (the bus) inside and outside so it looked like a float in a flower parade.

As we rolled along the road the peasants stopped their work in wide eyed wonder, as this flower bedecked bus rolled along leaving clouds of dust in its wake. We came to a ditch with a log across it and "plump" the rear wheel slipped and got stuck in the mud. Everybody got out, our strong citizens put their broad shoulders to the side of the bus and in two minutes it was lifted out of the hole, again we climbed in relieved that it was not as bad as it could have been, but now we were prepared not to take any chances with ditches, and from then on every time we came to a suspicious looking ditch with a log across, everybody sang in chorus "tiltas" (bridge) and we all got out so the bus was lighter, and did not break the bridge.

We stopped for a short swim in Lake Joniskis and then continued on. Soon we came to Labanoriai a town that is famous for its mushrooms, which they export in large amounts. We parked the bus and walked down the main street where we found many houses preparing boxes of mushrooms for a

On Oct. 5th the St. Clair Recreational Center will present its many friends and neighbors with a Boxing Show — Admission FREE! Mr. Bozic and Mr. Kennedy will direct the affair. Contestants range from boys of ten years and under to regular heavyweights. The show will be strictly amateur and should be very interesting. You are urged to reserve the date.

PING-PONG TOURNAMENT

The St. Clair Recreational Center will run a men's Ping-Pong Tourney during the month of October. There will be three classifications — experienced, intermediate, and novice. Those interested should sign up in the game room at the Center before October first.

YOU ARE INVITED

The St. Clair Ave. extends to you a hearty invitation to enjoy its game equipment and to learn from its staff of competent instructors. For your benefit here is a brief summary of what you may enjoy at the Center.

In the Gymnasium are Basketball, Badminton, Calisthenics and Tumbling. The pool is open to all at various times. You may learn to swim or enjoy league swimming, team competition and water polo. The Game Room offers Ping Pong, Pin Ball Game, American and Chinese Checkers. Boxing and Wrestling are free to those interested. There are classes in dramatics, tap and social dancing, rug making, leathercraft, beadwork, knitting, crocheting, sewing, photography, woodcraft, and model airplane construction.

You are urgently invited to take advantage of these sports and classes which are free and open to all.

Luther Paddock

shipment. Here we were met by Simanas Ignatavičius, and pastor of Labanoriai, Rev. Jonas Dzekunskas who invited us to the schoolhouse where the women were preparing our dinner of mushrooms. There was not only mushrooms but everything else to make a good dinner complete. To show our thanks we sang, and the "Blynų" song was received with such enthusiasm that the whole town was singing with us as we departed.

(To be continued)

HENRY WIEBUSCH

Namų Dekoratorius iš Vidaus ir iš Lauko.

Pirmos rusišės medgera ir darbas. Specialės rudeninės kainos.

Wash. 0527 4371 E. 139 St.

Lietuviai, Balsuokit už Ateivį Kandidatą

Išrinkit

NEW DEAL
DEMOKRATĄ

į Miesto Tarybą

iš

23rd WARD



VATRO J. GRILL

Nominacijų Balsavimai Spalių-Oct. 3

Visuomenės veikėjas — Redaktorius — Leidėjas

Organizacijų Darbuotojas — Baigęs Teisų

Mokslą — 40 metų amžiaus — Vedęs

Dviejų sūnų tėvas.

Užgirtas per Labor-Non-Partisan League



Dantų Laboratorija

Dental Plates

On CREDIT

We are not allowed to advertise prices, but you will be pleased when you come here.

Bridges, Fillings, Teeth Cleaned on easy terms.

TEETH EXTRACTED

Novocain

Gas

Don't Suffer

Don't Endanger Your Health With Infected Teeth!

DR. SILVER Dentist

7042 Superior Ave.

Henderson 3157